

КАБУЛ ИТЕЛДЕ:

Педагоглар киңәшмәсенен

№ 1 беркетмәсе белән 29.08.2024

Килешенгән:

Өлкән тәрбияче

 А.М.Сунгатуллина

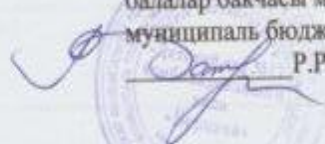
РАСЛЫЙМ

№ 92 02.09.2024 боерыгы нигезендә

Чистай районы 17 нче катнаш төрдәге

балалар бакчасы мәктәпкәчә белем биру

муниципаль бюджет учреждениесе мөдире

 Р.Р.Батыршина

Балалар бакчасында татар теле тәрбиячесенен

уртанчылар төркемендә

рус һәм башка милләт балаларын

татарчага өйрәтүнең якынча эш программасы

2024-2025 нчы уку елы

Татар теле тәрбиячесе:

Сираҗетдинова Р.Х.

Эчтәлек:

№	Бүлекнең атамасы	Бите
1.	Максатчан бүлек	3
1.1	Аңлатма язуы	3
1.1.1	Программаның максаты һәм бурычлары	4
1.1.2	Принциплары	5
1.1.3	Программаны тормышка ашыруда мөһим билгеләр	9
1.2	Уртанчылар төркеме балаларына характеристика	10
1.3.	Көтелгән нәтижәләр	13
2.	Эчтәлекле бүлек	23
2.1.1.	Балага үсеш юнәлешләре буенча белем бирү (биш белем өлкәсендә)	
2.1.2.	Программаны тормышка ашыруда төрле технологияләр, формалар, алымнар, методлар һәм чаралар	28
2.2.	Комплекслы - тематик план «Минем өем» (мой дом) Уртанчылар төркеме	33
2.3.	Календарь план	36
2.4.	Балалар бакчасында тәрбияләнүче балаларның гаиләләре белән үзара бәйләнеш... йогынты, тәэсир итешү, ярдәм	137
2.5.	Балалар белән үзара тәэсир итешү	138
2.6	Педагоглар белән үзара тәэсир итешү	139
3.	Оештыру бүлеге	141

3.1	Психологик -педагогик шартлар	141
3.2	Татар теле кабинетында предметлы-үстерүче тирәлекне оештыру үзенчәлекләре	141
3.3	Методик материаллар һәм белем бирү чаралары	142
3.4	Материаль-техник тәэмин итү	146
3.5	Матди шартлар	150
3.6	Программаны тормышка ашыруда кадрлар белән тәэмин ителү	151
3.7	Бәйрәмнәр һәм күңел ачу чаралары	151
3.8	Белем бирү эшчәнлекләре челтәре һәм тәрбияченең эш көне бүленеше	152
3.9	Норматив документлар исемлеге	154
3.10	Кулланылган әдәбият	156

I. Максатчан бүлек

1.1.Аңлатма язуы

“Россия Федерациясендә белем турында” федераль закон - 29.12.2012 N 273-ФЗ (07.05.2013 үзгәртүләр кертеләп, 19.05.2013 гамәлгә кәргән), “Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законьнда һәм Татарстан Республикасында башка

телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010–2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәтү программасы, укыту-методик комплектары (УМК) төзелде.

Балалар бакчасында татар теленә өйрәтү программасы (алга таба программа) “Федераль белем биру программасы”на (РФ Мәгариф министрлыгының 25.11.2022 елда 1028 нче “Федераль белем биру программасын раслау турындагы” боерыгы нигезендә расланган) нигезләнеп төзелде. Программа 4 яшьтән 5 яшькә кадәр булган рус телле балаларның татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләренең эчтәлеген чагылдыра. Программа мәктәпкәчә яшьтәге баланың үсеш закончалыкларына, шәхси һәм эшлекле якин килү турындагы фундаменталь тикшеренүләргә, тел өйрәтү процессында методик стандарт итеп кабул ителгән коммуникатив технология принципларына (Л. С. Выготский, П. Я. Гальперин, В. В. Давыдов, Лисина, В.Н. Мещерякова) чагылыш тапкан фәнни тикшеренүләргә, гамәли эшкәртмәләр һәм методик киңәшләргә, мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив хокукый актлар, нигезләмәләренә көйләнгән.

Уртанчылар төркеме балаларын (4-5 яшь) татарчага өйрәтү “Минем өем” проектына нигезләнеп алып барыла.

1.1.1.Программаның максаты һәм бурычлары: Балаларның көнкүрешкә, табигатькә, жәмгыятькә кагылышлы сүзләр исәбенә сөйләмнәрен баету, балаларга әйләнә-тирәдәге предметлар турында тулырак мәгълүмат бирү, сүз һәм сүзтезмәләренә төрле ситуацияләрдә кулланышка кертү, аларны мөстәкыйль аралашуга әзерләү.

Бурычлар:

- 1.Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү.
- 2.Мөстәкыйль фикер йөртергә, жавап бирергә күнектерү, балада үзенең сөйләмә белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
- 3.Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү.
- 4.Балаларны тел культурысына алып керү.
5. Пассив һәм актив сузлек байлыгын үстерү.

1.1.2.Программа принциплары:

Программаны формалаштыру принциплары. Программа мәктәпкәчә белем бирүнең федераль белем бирү стандартына туры килә һәм түбәндәге принципларга нигезләнә:

1)Балачакның төрлелегенә булышлык итү. Бүгенге заман җәмгыять һәм кеше тормышының төрле аспектында чагылыш тапкан үсә баручы күптөрлелек һәм билгесезлек сыйфатлары белән аерылып тора. Күпсанлы халыкны, этносны, зур территорияне, күптөрле табигый һәм мәдәни дөньяны берләштереп торучы Россия федерациясе кебек күпмилләтле дәүләт шартларында күптөрле ижтимагый, шәхси, мәдәни, дини, тел, этник, фикерләү, тормыш итү үзгәлекләренә күптөрлелегә чагылыш таба. Җәмгыятьтә, икътисадта, белем бирүдә, мәдәнияттә үсә баручы мобильлек кешеләрдән ориентлаша белүне, башка кешеләр белән позитив һәм конструктив үзара эшчәнлек оештыра белүне таләп итә. Шушы таләпләргә таянып, Программа төрлелекне белем бирү ресурсы, кыйммәт буларак карый һәм төрлелекне белем бирү процессын баюуда куллануны кулай дип таба. Белем бирү эшчәнлегенә региональ спецификаны, һәр баланың социокультур ситуация үсешен, аның яш һәм индивидуаль үзгәлекләрен, аның фикерләү сәләтен исәпкә алып төзелә.

2)Балачакның үзкыйммәтен һәм уникальлеген кешенең гомум үсешендә кирәкле этап буларак саклап калу. Балачакның үзкыйммәте – балачакны бер тормыш этабыннан икенче этапка әзерләү түгел, ә балачакны кирәкле бер тормыш периоды итеп аңлау, ягъни баланың бүгенге тормышын ничек бар шулай кабул итү. Бу принцип баланың һәр балачак этабын (нәниллек, иртә һәм мәктәпкәчә балачак) тулыканлы тормыш белән узарга тиешлеген искәртә.

3)Баланы позитив социальләштерү . Бу принцип баланың өлкәннәр белән һәм башка балалар белән үзара эшчәнлек процессында мәдәни норманы, башка кешеләр белән аралашу, үз-үзгәңне тоту белү үрнәкләрен үзләштерүне, гаилә, җәмгыять, дәүләт традицияләренә кушылуны күзалдында тоту.

4)Өлкәннәр (әти-әниләр, педагоглар һәм оешманың башка эшчеләре) һәм балалар арасындагы шәхес үстерешле һәм гуманистик характердагы үзара эшчәнлек. Бу принцип баланы шәхес буларак кабул итүне һәм аны ихтирам итүне, аңа игътибарлы булуны күзалдында тоту. Ягъни, үзара эшчәнлекнең бу төре баланың төрле якларын үзгәлтү үсешенә йогынты ясаучы шарт булып тора.

5)Балалар һәм өлкәннәр арасындагы үзара эшчәнлек, баланы белем бирү мөнәсәбәтендә тулыканлы субъект итеп тану. Бу принцип программаны тормышка ашырганда балаларның да, өлкәннәрнең дә актив катнашуларын күз алдында тоту. Ягъни, һәрбер катнашучы, шөгыль, проект, уен барышында һәм белем бирү процессын планлаштырганда үзгәңнең шәхси өлеш кертә һәм инициатива белдерә ала. Катнашчылар арасында аралашу диалогик характерда була. Бу принцип балаларга үзгәңнең караш-фикерләрен әйтә белергә, үзгәңнең үти алырлык жаваплылык алырга, үз позицияләрендә тора белергә мөмкинлек бирүне күзалдында тоту.

6) Оешма һәм гаилә арасындагы үзара эшчәнлек. Бу принцип гаилә кыйммәтен һәм аның традицияләрен ихтирам итүне күздә тотат. Оешма эшчеләре баланың гаиләдәге тормыш шартларын белергә, аның проблемаларын аңларга, бала тәрбияләнгән торган гаиләнең традицияләрен һәм башка төр кыйммәтләрен ихтирам итәргә тиеш. Программаның эчтәлекле һәм оештыру планнарында гаилә белән үзара эшчәнлекнең төрле формалары карала.

7) Социальләштерү. Белем бирү, сәламәтлекне саклау оешмалары, балаларның үсешенә һәм белем алуларына өлеш кертүче бүтән партнерлар белән үзара мөнәсәбәт урнаштыру, шулай ук балаларның үсешен баептучы урындагы ресурсларны киң куллану. Программа ниятләгәнчә оешма балаларның гаиләләре белән генә партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштырып калмыйча, балаларның социаль һәм мәдәни тәҗрибәсен баептучы, милли традицияләргә (театрлар, музейлар, өстәмә белем бирүче оешмалар), табигатькә туган як тарихына якынайтучы башка оешмалар һәм шәхесләр белән дә партнерлык мөнәсәбәтләре урнаштыра; бердәм проектлар, экскурсияләр, бәйрәмнәр уздыру, концертларга йөрү, балаларның үзенчәлекле теләкләрен үтәү, кирәк урында психологик – педагогик һәм медицина ярдәме күрсәтү.

8) Мәктәпкәчә белем бирүне индивидуальләштерү (шәхсиләштерү) – ул баланың сәләтен, омтылышын, мәнфәгатен исәпкә алып, аңа гына хас булган тизлеген һәм үзенчәлеген шәхси үсеш траекториясе барлыкка килү белем бирү процессын индивидуальләштерү (шәхсиләштерү) мөмкинлекләрен ача, белем бирү эшчәнлеген нәкъ шулай оештыруны ният итә. Шулай ук вакытта бала үзенең белем алу эчтәлеген (күләмен) үзе сайлай ала һәм белем алуның субъектына әйләнә. Бу принципны гамәлгә ашырганда баланың үсешен һәрдаим күзәтеп торырга, аның турында мәгълүмат тупларга һәм аның эшчәнлегенә нәтиҗә ясарга мөһим; балага катлаулы булган шартларда ярдәм итәргә, төрле эшчәнлектә балага сайлап алу мөмкинлеге бирергә; баланың эшлеклегенә мөстәкыйльлегенә, башлап йөрүчәнлегенә аерым игътибар бирергә.

9) Белем бирүнең яшь адекватлыгы. Бу принцип педагогларга баланың яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып мәктәпкәчә белем бирүнең эчтәлеген һәм методларын сайлап алуны күздә тотат.

Мәктәпкәчә яшьтә чишеләсе бурычлар һәм яшь үзенчәлегенә таянып барлык махсус балалар эшчәнлеген куллану мөһим (уен, танып – белү, тикшеренү эшчәнлеге, баланың нәфис – нәфасәти үсешен булдыручы ижади активлык педагогның эшчәнлегенә мотивлашкан (дәлилленгән) булуы зарур, ул баланың шәхси мәнфәгатләрен, үзенчәлеген һәм омтылышын исәпкә алып аның үсешен психологик кануннарына туры килергә тиеш.

10) Үстерешле белем бирү. Бу принцип шуны күздә тотат ки, баланың мәнфәгатен, омтылышын һәм сәләтен исәпкә алып, бу яисә теге эшчәнлекне башкарылык, эчтәлекне кабул итәрлек актуаль һәм потенциал мөмкинлекләре булуын исәпкә алып балага белем бирү эчтәлегенә

тәкъдим ителә. Бу принцип педагогның баланың якын үсеш зонасында эш алып баруын күздә тотта, бу баланың күреп торган һәм яшерен мөмкинлеген ачып бирергә, үстерергә ярдәм итә.

11) Эчтәлекнең тулаемлыгы һәм аерым белем бирү өлкәләренең интеграциясе. Стандартка таянып программа балаларның һәръяклап социаль – аралашу, таянып белү, сөйләм үстерү, нәфис – нәфасәти, физик үсешен тәмин итүне күздә тотта. Программаның белем бирү өлкәләренә бүленүе, мәктәп дәресләре моделендә аерым формада итеп һәрбер өлкәнең бала тарафыннан аерым кабул ителүендә түгел. Программаның аерым бүлемнәре арасында күпкырлы бәйләнеш ята: таянып белү өлкәсе сөйләм теле һәм социаль – аралашу белән тыгыз бәйләнгән, нәфис – нәфасәти үсеш танып белү һәм сөйләм теле үсеше белән бер конкрет белем бирү өлкәсенең эчтәлеге башка өлкәләр белән тыгыз бәйләнгән. Белем бирү барышының шулай оештырылган булуы нәниләр һәм мәктәпкәчә яшьтәге балаларның үзенчәлекле үсешенә туры килә.

12) Программаның максатларын тормышка һәм гамәлгә ашыручы чараларның вариативлыгы чорында максатларның һәм кыйммәтләренең инвариативлыгы. Бер яктан программа инвариатив кыйммәтләр һәм максатлар куя, хәзерге заманның төрлелеге һәм билгесезлеге арасында маяк булып торырлык кыйммәтләргә һәм максатларны исәпкә алып оешма үзенең төп белем бирү программасын эшкәртәргә тиеш була. Икенче яктан принцип оешмага аларга ирешер өчен ысуллар сайлау мөмкинлеге бирә.

Бу ысуллар программаның гамәлгә ашыруның социокультура, географик, климатик шартларын; төркемнәрдә тәрбияләнүчеләрнең составы төрлелеген, аларның үзенчәлеген һәм мәнфагәтен; ата – анларның теләк – таләпләрен; педагогларның мәнфагәтен һәм ихтыяжларын исәпкә ала.

Программа Оешмага стандартка яраклаштырылган вариатив белем бирү программасын сайлап алу хокукын бирә.

1.1.3. Программаны тормышка ашыруда мөһим билгеләр

Критерийлар	Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесендәге балаларның гомуми саныннан гаилә өлеше
Балаларның гомуми саны	16
Тулы гаиләдә яшәүчеләр:	16
Тулы булмаган гаиләдә яшәүчеләр:	-

Күпбалалы гаиләдә яшәүчеләр:	3
Проблемалы гаиләдә яшәүчеләр:	-
Опекун гаиләсендә яшәүчеләр:	-
Этник гаиләдә яшәүчеләр:	-
Катнаш гаилә	5
Рус гаиләсе	5
Татар гаиләсе	6

Төркемдәге балаларның индивидуаль үзенчәлекләре, %

Төркем, яше	Женесе		Темперамент тибы	Социаль- эмоциональ сфера	Танып-белү сферасы
	Х-к	И-а			
Уртанчылар төркеме	10	6	Сангвиниклар – 38%	Агрессияле – 0 %	Үсеш нормасына туры килә
			Холериклар – 7%	Борчулы – 4%	
			Флегматиклар – 44%	Оялчан – 8%	
			Меланхоликлар – 11%	Гиперактив – 8%	

Балаларның сәламәтлеген бәяләү

Балалар саны – 21

төркем	Еш авыру чы балала р	Сәламатлек төркеме				Шул исәптән				
		I	II	III	Башк а	Тубинф ици рован ные	Лор- патолог ия	Заболева ния опорно- двигательн ого аппарата	Ал лер гия	Дру гое
Уртанчылар төркеме										

1.2. Уртанчылар төркеме балаларының яшь үзенчәлекләре характеристикасы.

Уртанчылар төркеме балаларының уен эшчәнлегендә рольләренң үзара тәсире күренә башлый. Балаларның бирелгән рольдән үзләрен аерым итеп күрә башлауларын күрсәтә. Уен барышында рольләр аларның үзләре өчен дип түгел, ә уенның эчтәлегә өчен үзгәрү кичерәләр. Уенның һәм чынбарлыкның үзара тәсиренң бүленүе килеп чыга.

Ижади-сәнгать эшчәнлеге.

Ижади-сәнгать эшчәнлеге зур үсеш кичерә. Рәсемнәр предметлы һәм детальләштерелгән була башлый. Кешенң график сүрәте баш, гәүдә, күзләр, борын, авыз, чәчләр, ә кайчакта киём һәм аның кайбер детальләре булуы белән характерлана. Рәсем ясауның техник ягы камилләшә бара. Балалар төп геометрик фигураларның сүрәтен ясый, кайчы белән кисә, фигураларны кәгазьгә ябыштыра ала башлый.

Конструкторлаштыру эшчәнлеге.

Конструкторлаштыру катлаулана бара. Биш-алты детальдән торган төзелеш корылмалары барлыкка килә. Үзләре уйлап тапкан конструкцияләре төзи белү, шулай ук чираттагы эшчәнлекне планлаштыра белү формалаша.

Хэрэгтлэнү сферасы.

Баланың хэрэгтлэнү сферасы эре һәм вак моторикада уңай үзгәрешләр белән характерлана. Житезлек, хэрэгтләрнең координатив булуы үсеш ала. Кече яшьтәгеләргә караганда уртанчы яшьтәге балалар әйбәтрәк итеп тигезлек саклай һәм зур булмаган киртәләрне атлап чыга алалар. Туп белән булган уеннар катлаулана бара.

Кузалау.

Уртанчылар төркемдә уку елы ахырында предметларны кабул итү киң үсеш ала. Балалар предметларның бу яисә теге формага охшаш икәнлеген ачык итеп әйтергә сәләтле була башлайлар. Катлаулы объектлардан гади формаларны аерып бирә һәм гади формаларны катлаулы объектларга кире куша алалар.

Сенсор эшчәнлек.

Сенсор сыйфаты буенча предметларны төркемнәргә аера белә башлайлар. Катлаулы объектлардан гади формаларны аерып бирә һәм гади формаларны катлаулы объектларга кире куша алалар.

Сенсор сыйфаты буенча предметларны төркемнәргә аера белә башлайлар, мәсәлән: зурлыгы һәм төсө буенча ; биеклеке, озынлык һәм киңлек параметрларын аерып күрсәтәләр. Тирә-юньдә ориентлашу камилләшә бара.

Хәтер сәләте.

Хәтер сәләте үсеш ала башлай. Жиде- сигез предмет исемен жиңел үзләштерәләр.

Ирекле игътибар.

Ирекле игътибарлылык барлыкка килә башлай: балалар алга куелган мәсьәләне истә калдыру юлы белән кабул итергә, олылар кушкан йомышларны хәтерләргә, зур булмаган шигырьләрне ятларга сәләтле була башлайлар һ.б.

Образлы фикер йөртү.

Образлы фикер йөртү үсеш ала башлай. Балалар авыр булмаган мәсьәләне чишү өчен гади схематик сүрәт кулланырга сәләтле була башлайлар. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар схема буенча төзәргә, лабиринт мәсьәләләр чишәргә булдыралар.

Балалар объектларның тирә-юньдә урнашу тәртибе буенча аларның бер-берсенә тәэсир итүе нәтижәсендә нәрсә барлыкка килүен әйтеп бирә алалар ; шуңа да карамастан аларга бүтән күзәтүче урынына басу бик авыр бирелә һәм эчке фикерләүдә образның үзгәрүе кабул ителми.

Бу яшьтәге балалар өчен Ж. Пиажениң билгеле булган феномены характерлы: сан, күләм һәм зурлыкның саклануы. Мәсәлән , өч кара түгәрәк һәм жиде кәгазь ак түгәрәк тәгъдим итеп сорасаң: «кайсы түгәрәк күбрәк –кара яки ак?» ; , күбесе «ак түгәрәк күбрәк дип жавап бирәчәк. Ә инде «кайсы түгәрәк күбрәк -ак яки кара кәгазь?» дип сорасаң , жавап шул ук булачак: «аклар күбрәк» .

Кузаллау.

Уйлап чыгару сәләте үсеш алуын дәвам итә.

Оригинальлелек һәм иреклелек.

Оригинальлелек һәм иреклелек формалаша. Балалар бирелгән темага үзлектән кечкенә әкият уйлап чыгарырга сәләтле.

Ныклы игътибарлылык үсеш ала. Бала инде унбиш-егерме минут буенча бик бирелеп эшчәнлек вакытында үтәлергә тиешле шартны хәтерендә сакларга сәләтле.

Мәктәпкәчә урта яшьтәге балада авазларның әйтелеше һәм дикция яхшыра .Сөйләм теле баланың активлыгын билгели башлый. Алар хайваннарның тавышларын шактый уңышлы кабатлый , төрле персонажларның интонациясен аера белә башыйлар. Сөйләмдәге рифмалар , ритмик төзелеш кызыксыну уята.

Сөйләмнең грамматик ягы да үсеш ала. Мәктәпкәчә балалар грамматика кагыйдәләренә таянып сүзләр ижат итү белән шөгыйльләнәләр. Баланың сөйләме бер-берсе белән аралашканда ситуатив рәвешендә характерланса, олылар белән аралашканда сөйләм ситуатив булудан арына бара.

Баланың һәм олы кешенең аралашуы үзгәреш кичерә. Аралашу конкрет ситуация кысаларыннан чыга бара. Танып белергә тырышу аралашуның төп чарасы булла башлый . Аралашу барышында алынган информация бала аңы өчен катлаулы һәм авыр булган очракта да, ул аңарда кызыксыну уята.

Балада олылар тарфыннан үзенә карата хөрмәт хисе тою теләге формалаша, олы кешенең матавы бала өчен бик мөһим була башлый. Шуңа күрә кисәтүләргә карата балада бик нык үпкә барлыкка килә. Бик нык үпкәләучәнлек – бу яшьтәгеләрнең феномены.

Яшьтәшләре арасында үзара мөнәсәбәتلәр сайланышлы характер ала, ул бер балага икенчесенә караганда өстенлек бирүдә күренә. Уеннар барышында алыштыргысыз партнерлар барлыкка килә. Төркемдә лидерлар аерылып чыга башлый. Үзара ярышу үзен бүтәннәр белән чагыштыру өчен мөһим . Ул баланың «мин» образына , аның детальләшүенә китерә. Бу яшьтәгеләрнең иң төп уңышы- уен эшчәнлегенең үсеше ; рольдәге һәм чынбарлыктагы үзара тәэсир барлыкка килү.

Ижади сэнгать үсеше.

Үзлөре уйлап чыгарган һәм планлаштырган конструкторлаштыру; предметларны кабул итүнең камилләшүе; образлы фикер йөртүнең һәм күзаллауның үсеше; танып-белү позициясенең үзәктә булуы; хәтер сәләте; игътибарлылык, сөйләм теле үсеше; танып-белуең мотивлашуы; предметларны кабул итүнең камилләшүе; олыларның үзен хөрмәт итләрәнә ирешү теләге формалашуы; үпкәләүчәнлек ; конкурентлашу; яшьтәшләре белән ярышу. «мин» образының үсеш алуы белән бәйле.

1.3.Көтелгән нәтижәләр

“Минем өем” проекты. (4-5яшьлек балалар өчен)

Лексик минимум – якынча 62 сүз һәм сөйләм үрнәкләре.

Актив сүзләр: эти, эни, кыз, малай, мин, исәнмесез, сау булыгыз, исәнме, эт, пәси, әйе, юк, сау бул, әби, бабай, әйбәт, ипи, алма, сөт, чәй, рәхмәт, мә, тәмле, кил монда, утыр, бир, аша, эч, туп, зур, кечкенә, матур, курчак, куян, аю, хәлләр ничек, уйна, пычрак, чиста, ю, бер, ике, өч, дүрт, биш (49 сүз)

Сөйләм үрнәкләре: утырыгыз, бу кем?, кем юк?, син кем?, кем анда?, басыгыз, ал, ничә? нинди? (13 сүз)

Проектның эчтәлегә түбәндәге темалардан тора:

- гаилә
- ашамлыклар
- уенчыклар
- саннар

Атна дәвамында 20 шәр минутлык 3 эшчәнлек оештырыла.

**Уку елы ахырында уртанчылар, уку елы башында зурлар төркеме балаларының “Минем өем” проекты буенча татар телен
үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү**

№	Баланың исеме,	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	баллар	дәрәжә

	фамилиясе	“Минем өем” проекты буенча өйрэнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрэнгән темалар буенча дүрт – биш рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме” , “сау бул”, “рәхмәт”)	Боерыкн ы аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч)	Тирә - юньдәг е предме тларны ң сыйфат ын, күләме н белдер ә торган сүзләр не аңлап сөйләм дә куллан у.	Арала ша белү (ягымл ы сүзләр әйтү, чакыру , сыйлау , сарап алу, тәкъди м итү, инкарь иү, раслау)		
1.	Коля							
2.	Оля							
Нәтижәләрне билгеләү								
Югары дәрәжә 2,7 дән 3 кә кадәр				Бала сөйләмдә актив, сорауларга җавап бирә, яхшы аралаша.				

Уртача дәрәжә 2 дән 2,6 га кадәр	Сүз байлыгы бар, аралашуда бик үк актив түгел.
Уртачадан түбән дәрәжә 1 дән 2 гә кадәр	Аңлый, русча жавап бирә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен (мониторинг) тикшергәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

1. Дидактик үен. "Бу кем?" (I вариант)

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай)

Үен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Эни"...).

2. Дидактик үен "Кем юк?" (II вариант)

(Лексика шул ук). Үен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Эби"...)

Үенни интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була

3. Дидактик үен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Үен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

4. Дидактик үен "Нәрсә юк?"

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...). Үенни рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

5. Дидактик үен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчталеге: Балага уенчык яисэ уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисэ уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

6. Дидактик үен "Исемен әйтсән бирәм"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчталеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисэ рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дәрәс әйтсә ана уенчыклар, яисэ таратма рәсемнәр бирелә.

7. Дидактик үен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчталеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исеменнән әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

8. Дидактик үен "Әйе-юк"

Сүзнең дәрәс үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы житәрлек, уенчык, әйберләргә үзлектән, аңлап дәрәс күрсәтә, исеменнән әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сау бул", "рәхмәт").

Ситуатив күнегүләр:

а) Ситуатив күнегү "Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".

б) Ситуатив күнегү "Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек сабуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".

в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-жимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүлэк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлай, сорауга җавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлегә: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык "ашый" башлый. Бала боерыкны дәрәс итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дәрәс үти.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.

1. Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтәлегә: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

2. Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.

3. Дидактик үен "Курчакка бүләк".

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. " Мә, зур туп ", "Мә, кечкенә туп".

4. Дидактик үен "Дөрес сана".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчылар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

5. Дидактик үен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәжә (2,7-3) - әйберләренң сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәжә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - әйберләренң билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

1. Уен ситүациясе "Әйдәгез танышабыз".

"Син кем?" соравына аңлап жавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

2. Уен ситүациясе "Күнак каршылыйбыз".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Эби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, эби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Эби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Эби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, эби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм сабуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дәфтәрәндәге 3 нче биремне кулланып була.

1. Уен ситүациясе "Күнакларны сыйла".

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дәфтәрәндәге 16 нчы биремне кулланып була.

2. Уен ситүациясе "Бер - береңне сыйла".

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дэфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.

3. Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

1. Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - аңлый, русча жавап бир

II. Эчтәлекле бүлек

2.1.1.Балага үсеш юнәлешләре буенча белем бирү (биш белем өлкәсендә)

1.Социаль-коммуникатив үсеш. Балаларның Татарстан Республикасы, анда яшәүче халыклар, аларның хезмәте һәм профессиональләре, туган як табигате турында белемнәрен уен эшчәнлегә вакытында тирәнәйтү. Балаларда патриотизм хисләре; үзен туган шәһәре (авылы), республикасы, иленең гражданыны итеп тану; шәһәр, республика, ил символикасына (флаг, герб, гимн) хөрмәт белән карауны һәм горурлану хисе тәрбияләү. Иҗтимагый чыгышы, расасы, теле, дине, женесе һәм яшенә карамыйча, янәшәдә яшәүчеләргә (балаларга, өлкәннәргә) уңай мөнәсәбәт, түземлек (толерантлык); башка кешеләренең хисләре, фикерләре, теләкләренә, карашларына хөрмәт тәрбияләү, үзенең башкалар фикере белән риза булмавын дәлилли яисә үз позициясен яклай белергә өйрәтү. Башка ил, этнос халыклары белән позитив аралашуның, хезмәттәшлек итүнең мәгънәсен аңлату. Якындагы социумда үз урыны, теге яки бу төркемдәгә кешеләргә нинди мөнәсәбәттә булуы (балалар бакчасындагы төркем яисә бию түгәрәге эгъзасы, спорт мәктәбе укучысы, булчак гимназист һ. б.) турында күзаллаулар формалаштыру. Гаилә тарихына (карт бабай, бабай, карт әби, әби) карата кызыксыну тәрбияләү. Гаилә белән горурлану хисләре, гаилә эгъзаларының уңышларына сөенү, бүләкләрен игътибарсыз калдырмау күнекмәләре тәрбияләү. Идел бие халыкларының әдәби әсәрләре, нәфис һәм мультипликацион фильмнары, әйләнә-тирәдәгә тормыш турындагы күзаллауларын сюжетлы-рольлә һәм режиссёрлык уеннарында ижади куллануларына булышлык итү. Балаларның сәхнәләштерү һәм кую өчен Идел бие халыкларының әкиятләрен, шигърьләрен, җырларын, биюләрен мөстәкыйль сайлап алуларын хуплау; куелачак спектакльгә кирәкле атрибутлар һәм декорацияләр әзерләргә, үзара вазифаларны билгеләргә һәм рольлә бүлешергә булышу. Театральләшкән эшчәнлектә театрның төрле төрләрен (бибабо, бармак, курчак, рәсемнәр һ. б. театрлар) куллану. Сәхнә сәнгәтенә карата кызыксыну үстерү. Коллективта сүзле уеннар уйнарга омтылышларын хуплау. Идел бие халыклары уеннарын уйнау тәҗрибәсен баету.

2.Танып-белү үсеше. Туган як тарихы, мәдәнияты, сынлы сәнгәт, туган якның табигате белән таныштыру исәбенә балаларның күзаллауларын киңәйтү. Туган як табигате, климаты, кешеләренең тормышы белән таныштыруны дәвам итү. Үз шәһәренең (авылының) истәлекле урыннары, халык һөнәрләре, милли кухня, Татарстан Республикасы халыкларының тел культурасы белән таныштыру. Картада туган шәһәр, республикасын, башкаланы, Татарстандагы эре шәһәрләренә (Әлмәт, Яр Чаллы, Түбән Кама, Бөгелмә, Яшел Үзән һ. б. ны) күрсәтә һәм атың белергә өйрәтү. Борынгы шәһәрләр (Биләр, Болгар), аларның тарихы, культурасы, көнкүреше белән таныштыру. Авыл һәм шәһәр кешеләренең көнкүрешен чагыштырырга өйрәтү. Татар һәм рус халкының яши торган өе, йорт кирәк-яраклары, өс киёмнәре үзгәлекләренә игътибар итү. Туган шәһәрәндә бара торган позитив үзгәрешләренә (балалар бакчалары, спорт комплекслары, театрлар һ. б. төзелү) күрә белергә өйрәтү. Казанның эре промышленность һәм сәүдә үзгә булуы, татар халкының элек-электән игенчелек, терлекчелек, күн эшкәртү, сәүдә белән шөгыйльәнүе турында балаларга сөйләү. Туган шәһәренең, башка

шәһәрләрнең символикасын өйрәнүне дәвам итү, үз халкының бер өлеше булуын аңлый белергә ярдәм итү. Милли һәм дөнья культураларының үткәннән һәм бүгенге сәнә балаларны якынайту. Музыка һәм театр сәнгатең күренекле шәхесләре, аларның тормыш һәм иҗат юллары белән таныштыру (композиторлар: С. Садыкова, С. Сәйдәшев, Ф. Яруллин һ. б., жырчылар: Ф. Шаляпин, И. Шакиров, Р. Ибраһимов һ. б., театр режиссёрлары: М. Сәлимжанов, К. Тинчурин һ. б., В. Качалов, Г. Камал исемендәге театр актёрлары һ. б.). Аларның тормышларына һәм эшчәнлекләренә кызыксыну уяту. Күренекле фән эшлеклеләренә тормышы һәм эшчәнлекләре белән таныштыру (Н. И. Лобачевский, К. Ф. Фукс, И. М. Симонов, Н. Н. Зинин, А. М. Бутлеров, А. Е. Арбузов һ. б.). Балаларның танып белүгә карата кызыксынуларын канәгатьләндерү, Казан (Идел буе) федераль университеты укытучылары һәм аны тәмамлаучылар турында мәгълүмат бирү. Милләтебез каһарманнарының Бөек Ватан сугышында күрсәткән батырлыклары турында сөйләү (М. Жәлил, Г. Гафиятуллин, М. П. Девятаев, П. М. Гаврилов, Н. Г. Столяров һ. б.). Этно-аниләрне балаларга әби һәм бабаларының сугышта алган бүләкләре турында сөйләргә жәлеп итү. Ватанны саклаучыларга карата хөрмәт хисләре тәрбияләү (һәйкәлләр,obeliskларга чәчәкләр кую һ. б.). Табигатьне саклау буенча балаларның белемнәрен тирәнәйтү. Туган якның тере һәм тере булмаган табигатең сакчыл караш тәрбияләү, табигатькә катнашуыңнан соң туган уңай һәм тискәре нәтижеләрне алдан күрә белергә өйрәтү, табигатьнең ресурсларына сакчыл мөнәсәбәт тәрбияләү, аны рациональ файдалану күнекмәләре формалаштыру. Үсемлек һәм жиләкләрне жыю кагыйдәләре белән таныштыру. Дәүләт тыюлыклары, анда яшәүче тереклек ияләре, Татарстан Республикасының Кызыл китабына кертелгән үсемлек (флора) һәм хайваннар (фауна) төрләре белән таныштыруны дәвам итү. Хайваннар һәм үсемлекләр дөньясында сирәк очрый торган төрләргә сакчыл караш кирәклеген балаларның аңнарына жиккерү. Татарстанның елга, күлләрендә яшәүче тереклек ияләре белән таныштыру. Кеше тормышында чишмә, елгаларның тоткан урыны, әһәмияте турында сөйләү. Республика сулыкларын чиста тотарга теләк уяту. Туган як табигатең матурлыгына, андагы форма, ис, төс муллыгына игътибар итү. Табигатьтәге үзгәрешләрен күрә белергә өйрәтү.

3.Сөйләм үсеше. Балаларны матур әдәбият әсәрләре, халык әкиятләре, фольклоры белән таныштыру. Татар теленә карата тотрыклы кызыксыну үстерү. Мәгълүмати аралашу технологияләре, аудио- һәм видеоязмалар, уку-укыту методик комплектлары ярдәмендә предметны, аның билгесен, хәрәкәтен белдерүче сүзләрен актив кулланышка кертү, гади аралашу өчен кирәк булган сөйләм берәмлекләре байлыгы булдыру. Балаларның сүз байлыгын арттыру. Төзелеше ягыннан катлаулы булмаган хикәя һәм сорау жөмлөләр төзү күнекмәләрен ныгыту. Үзе турында, бер кеше гамәлләрен сурәтлэгән ситуатив картиналар сериясе буенча, сюжетлы рәсемнәр, үз күзәтүләреннән чыгып, зур булмаган (3–5 жөмлөлә) хикәяләр төзи

белергә өйрәтү. Балаларның төрле эшчәнлек вакытында татар халык фольклор эсәрләрен, еш кулланыла торган сүзләр һәм әйтемнәрне файдалануга омтылышларын хуплау. Татар телендә сөйләүче әңгәмәдәшенең сөйләмен тыңлый

белүне формалаштыру, нәрсә турында сөйләгән аңларга тырышу, телне аз белүенә карамастан, аның белән әңгәмәгә кереп, аралашырга омтылышын хуплау.

Балаларны татар телен киләчәктә (башлангыч мәктәптә) тагын да аңлабрак, төшенеп өйрәнергә эзерләү.

4.Нәфис сәнгать үсеше. Балаларны татар халкының сәнгате (музыка, бию, рәсем сәнгате, матур әдәбият эсәрләре), анда яшәүче атаклы кешеләр белән таныштырып, аларда әхлакый-патриотик хисләр тәрбияләү. Милләтебезнең дини йолалары, халык авыз ижаты, сынлы сәнгате һәм архитектурасы, музыка сәнгате белән таныштыру балаларда Туган илне ярату хисе тәрбияләргә булыша. Милли орнамент элементлары белән таныштыруны дәвам итү. Балалар белән «яшәү агачы» образын карау. Балаларның игътибарын композициянең үзенчәлегенә (симметриясез), шул ук вакытта төрле төсләр файдаланылган чәчәк бәйләменә юнәлдерү. Төрле материаллар кулланырга, реаль һәм әкияти образларны (Идел бие халыклары әкиятләрендәге геройларны да кертеп) сурәтләүнең төрле ысулларын берләштерергә мөмкинлекләр бирү. Республика тормышында булган истәлекле вакыйгаларны рәсемнәрдә чагылдыра белүләрен хуплау. Балаларның эшләрен бергәләп карау, нәрсә ясаганнары турында сөйли белергә өйрәтү. Балаларга эшләренең тематикасын киңәйтүгә булышлык итү. Актүбә һәм Шәмәрдән уенчыкларын натурадан карап әвәли һәм аларның характерлы үзенчәлекләрен бирә белергә өйрәтү. Ике-өч фигурадан торган скульптура төркемнәрен катлаулы булмаган сюжетларга («Сабантуйда», «Чәй эчкәндә», «Ат чабышлары» һ. б.га) берләштерү. Идел бие халыкларының әдәби эсәрләре геройларын күзаллау юлы белән әвәли белү күнекмәләрен формалаштыру. Туган шәһәре (авылы) тормышындагы вакыйгаларны чагылдыручы сюжетларны мөстәкыйль сайлай белүләрен активлаштыру. Башка белем бирү өлкәләренең эчтәлегә белән яраклаштырып, балалар эшләренең тематикасын киңәйтү. Балаларны Г. Тукай эсәрләре һәм аның ижатын чагылдыручы сәнгать төрләре (Ф. Яруллинның «Шүрәле», Ә. Бәшировның «Су анасы» балетлары, Н. Жигановның «Кырлай» симфониясе, Б. Урманче, И. Казаков, Б. Әлменов, Ф. Әминов һ. б. ның сынлы һәм рәсем сәнгатьләре эсәрләре) белән таныштыруны дәвам итү. Сәнгатькә карата уңай караш формалаштыру. «Казан» милли-мәдәни үзегенә милли-мәдәният музеенда булу, анда борынгыдан сакланып калган өй кирәк-яраклары: көмеш поднослар, савыт-саба, бизәк төшерелгән бакыр кувшиннар, комганнар, йорт хайваннары фигуралары формасындагы бронза йозаклар; жәмәгать биналарының интерьерларын һәм экстерьерларын бизәүче декоратив композицияләр белән таныштыру. Борынгы бизәнү әйберләрен: йөзекләр, алкалар, беләзекләр, чулпылар, яка чылбырлары, хәситәләр һ. б.ны карау. Хәзерге заман рәссам-ювелирларның (И. Фазылжанов, С. В. Ковалевская, В. О. Ковалевский һ. б.ның) ижатлары белән таныштыру. Балаларның игътибарын бизәнү әйберләренә

милли үзенчәлекләренә юнәлдерү. Татар халкының үзенчәлекле сәнгати һөнәре булган укабелән чигү турында сөйләү. Чигелгән түбәтәйләр, хатынкызның бәрхет аяк киеме, күкрәкчәләр, калфаклар һ. б.ны карау. Бигрәк тә популяр булган композицияләргә – «алтын каурый», чәчәк бәйләме, кошлар, бодай башагы, йолдызлар һәм ярымай мотивларына һ. б.га игътибар итү. Туган шәһәр (авыл) архитектурасы – мәчет һәм храм архитектуралары (Кол Шәриф мәчете, Раифадагы Богородицкий ир-атлар монастыре) белән таныштыру эшен дәвам итү.

Балаларны татар халкының музыка культурасына якынайту. Татар композиторларының музыкаль әсәрләрен тыңлау. Татарстан Республикасы, Россия Федерациясенең Дәүләт гимннары белән таныштыру. Горурлык хисләре тәрбияләү.

5.Физик үсеш. Татар халык хәрәкәтле уеннарын, физминуткалар кулланып балаларның хәрәкәт активлыгын үстерү, татар халык бәйрәмнәре, халык уеннары аша балаларның физик үсешен камилләштерү. Чәй янына бирелә торган милли камыр ризыклары: гөбәдия (дөгә, йөзем һәм йомырка белән), кабартма, бавырсак, талкыш-кәләвә, чәкчәк, кош теле белән таныштыру. Балаларга республикадан читтә дә танылган дөвалану-ял итү урыннары һәм санаторийлар («Васильево», «Сосновый бор» («Нарат урманы»), «Крутушка», «Бакирово», «Санта» һ. б.) белән танышу мөмкинлеге бирү. Хәрәкәтле халык уеннарын үзгәртеп төрләндерү кү-некмәләре бирү. Милли уен-ярышларда («Таяк тартыш», «Аркан тартыш», «Капчык белән сугыш» һ. б.да) катнашасы килү теләге уяту. Кеше тормышында спортның әһәмияте турында күзаллау формалаштыру. Милли спорт төре – көрәш белән таныштыру. Спорт өлкәсендәге билгеле уңыш-казанышлар белән таныштыру. Идел буе халыкларының төрле эчтәлекле уеннарын мөстәкыйль эшчәнлек вакытларында файдалана белү күнекмәләрен ныгыту. Хәрәкәтле уеннарда балаларда көч, житезлек, кыюлык, тәвәккәллек, түземлек кебек сыйфатлар тәрбияләү. Уен нәтижәсен гадел бәяли белүләрен хуплау. Халык уеннары белән кызыксынуларын үстерү.

2.1.2.Программаны тормышка ашыруда төрле технологияләр, формалар, алымнар, методлар һәм чаралар

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар:

1.Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.

- 2.Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
- 3.Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек (таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, жырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлегә өчен материаллар).
- 4.Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
- 5.Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
- 6.Интерактив уеннар.
- 7.Эш дәфтәрләре.

Эш төрләре һәм формалары:

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

- 1.Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
- 2.Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
- 3.Сюжетлы-рольле уеннар;
- 4.Әйлән-бәйлән, жырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
- 5.Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
- 6.Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
- 7.Ижади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
- 8.Ситуатив, логик күнегүләргә ишетеп, аңлап эшләү.
- 9.Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
- 10.Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, жырлау, кабатлау, ишеткән сүзгә рәсемдә табып күрсәтү.
- 11.Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
- 12.Интерактив уеннар.

Аудиоязмалар

Аудиоязмалар яңа сүз өйрәтү, сөйләм үрнәкләре үзләштерү, уеннар, кыска жырлар өйрәтү, өстәл театры күрсәтү вакытларында кулланылу өчен кулай. Аларны һәр эшчәнлектә кулланылу мөһим түгел.

Яңа сүзләр өйрәтү технологиясе

Балаларны татар телендә сөйләшәргә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Яңа сүзләр үзләштерү процессында махсус сайлап алынган күнегүләр төп чара булып тора. Юнәлеше һәм характеры ягыннан лексик күнегүләргә икегә бүлеп карыйлар: эзерлек күнегүләре һәм сөйләм күнегүләре. *Эзерлек күнегүләре* балаларны яңа сүзләрне файдаланып сөйләргә эзерли. Бу күнегүләр лексик берәмлекләргә хәтердә калдырырга ярдәм итәләр. *Сөйләм күнегүләре* лексик күнегүләргә бер төре буларак, үзләштерелгән лексик берәмлекләр жирлегендә ситуацияләргә бәйләп сөйләм эшчәнлеген барлыкка китерәләр. Яңа сүз өйрәтү төп методик алымнарның берсе булып тора:

- яңа сүз тәрбияче тарафыннан ачык, төгәл итеп күрсәтмә рәсем ярдәмендә әйтелә; -аудиоязмадан тыңлатыла, кабатлатыла;
- ишеткән сүзгә бала рәсемнән табып күрсәтә һәм әйтә;
- сүзләр тизрәк истә калсын өчен сүз кат-кат әйттерелә, аңлашылмаган очракта, аның русча тәржемәсе бирелә;
- төрле эш формаларында (пышылдап, күмәкләп, төркемнәргә бүленеп, хәрәкәтләнеп әйтеп) өйрәтелә;
- уеннар кулланып (“Ватык телефон”, “Кайтаваз”...) ныгытыла;
- яңа сүз, таныш булган сүзләр белән грамматик конструкцияләрдә ныгытыла, мәсәлән: зур туп, чиста туп;
- аралашуда кулланыла (бала өйрәнгән яңа сүзләрне, конструкцияләргә бары аралашуда аңлап кулланыла);
- бала теге яки бу сүзгә аның төгәл мәгънәсен аңлап үзләштереп калсын өчен телдән инкарь итү яисә раслау күнегүләре үткәргә мөмкин;
- өйрәтелгән сүзләрне хәтердә калдыру максатыннан төрле уеннар оештырырга була: “Исемнә әйтсәң бирәм”, “Мин күрсәтәм, син әйт”, “Сорап ал”, “Серле кәрзин” һ.б.

Баланың сөйләшү оештыру өчен исемнә алмашлык (мин, син, бу), сан (1 дән 10 га), сыйфат (тәм, күләм, төс, эчке сыйфатлар) һәм фигыль белән бәйләү грамматик конструкцияләргә кулланыла. Фигыль белән таныштыру боерык фигыльләрдән башлана (бар, сикер, аша һ.б.). Уртанчылар төркемендә балаларга боерык фигыльләргә аңлап үтәүләргә тәлап ителә. Зурлар төркемендә балалар кайбер боерыкларны үзләргә бирә (сикер, аша, уйна) һәм аңлап үтиләр. Мәктәпкә эзерлек төркемнәрендә балалар үзлектән Нишли? Син нишлисәң? сорауларын бирәләр һәм аңлап җавап кайтаралар.

Диалогик сөйләм

Программаның төп асылы булып аралашуга чыгу тора. Аралашуга чыгу өчен диалогик сөйләмнәң әһәмияте бик зур. Диалогик сөйләмгә өйрәткәндә гадидән катлаулыга дигән дидактик принципка таянып эшләү кулай. Диалогик сөйләмдә иң отышлы алым – сорау-җавап

рәвешендә (сорау-информация алу берәмлеге) һәм теләк белдерә торган: теләк, үтенү, тәкъдим итү, ризасызлык төсмере булырга мөмкин. Еш кына сораудан соң, әңгәмәдәшнән җавап репликасы килә, раслау яисә инкарь рәвешендә булырга мөмкин. Реплика-җавап сорау рәвешендә дә булырга мөмкин: *Нинди әти?* Бу вакытта әңгәмәдәшнән җавабы тулы да, ким дә булырга мөмкин: *Матур әти;* яисә: *Матур.*

Мәктәпкәчә яшьтәге балаларга ситуатив - тематик принцип нигезендә, диалогик сөйләмне үстерү буенча түбәндәге типтагы күнегүләр тәкъдим итәргә мөмкин:

- уен ситуацияләрендә катнашу;
- тәкъдим ителгән үрнәк буенча кечкенә диалоглар төзү;
- тематик диалоглар төзү;
- сәхнәләштерүдә катнашу;
- рольләргә бүлеп сөйләү.

Диалоглар белән эшләү коммуникатив юнәлештә алып барылырга тиеш. Тәрбияче аларның балалар сөйләменә керерлек кирәкле формаларын эшләргә һәм төрле шартларда куллану мөмкинлеген исәпкә алырга тиеш. Тәрбияче, сөйләмгә эмоциональ бизәлеш өстәү өчен, төрле формаларны кулланырга; эш эчтәлегенә туры килә торган интонация, ишарәләр, мимикалардан файдаланырга һ.б. өйрәтергә тиеш. Шулай ук вакытта, диалогны сорау бирү һәм аңа җавап алу дип кенә уйларга ярамый. Балаларны диалогик сөйләмгә хас булган башка (сорау һәм җаваплардан тыш) ситуацияләр, репликалар, көндәлек аралашу формаларына да өйрәтергә кирәк.

Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар тора.

Эш дәфтәрләре

Эш дәфтәрләре эшчәнлектә өйрәнелгән материалны ныгытуны күздә тотып төзелгән. Дәфтәрләр белән эшләгәндә балалар кабатлылар, бер-берсенә сораулар бирәләр, тәрбияче белән аралашалар. Балалар үзләренән эш дәфтәрләрен өйгә алып кайтып өйрәнелгән материалны кабатлы алалар. Бу дәфтәрләр белән эти-әниләр дә, төркем тәрбиячеләре дә эшли ала, чөнки биремнәр рус телендә язылган. Дәфтәрдәге эшнән нәтиҗәсе уртанчылар төркемендә сүзнә ишетеп, аңлап, предметларны табып, парлаштырып, чагыштырып, аларның сыйфатын, санын билгеләүгә китерсә, зурлар төркемендә балаларны үзара аралашуга этәрә һәм бу мәктәпкә эзерлек төркемнәрендә дәвам итә. Иң катлаулы биремнәр мәктәпкә эзерлек төркеме өчен төзелгән. Бу төркемдә хәрәкәтне белдерүче сүзләр, яки фигуралар күп кулланыла. Балаларны ситуацияләргә куеп, сораулар биреп диалогка этәрәбез. Берүк вакытта, фигуралар боерык формада (утыр, уйна һ.б.), 2-нче зат алмашлыгына тәңгәл формада (яки утыра, укый, шуа, ашый һ.б.), һәм дә инде үзе турында 1-нче зат алмашлыгын кулланып өйрәтелә (уйныйм, утырам,

барам, эчэм һ.б.). Балалар бер-берсенә, өлкәннәргә сораулар бирергә өйрәнәләр: бу нәрсә, нишли, син нишлисең, нәрсә кирәк, нинди һ.б. Жәмләләр төзү баланың уйлавын таләп итә, чөнки алар 3-4 сүздән торалар. Мәсәлән: Аю караватта йоклы. Куян чана шуа. Песи бит юа һ.б.. Мәктәпкә әзерлек төркемендә өченче бирем жыр формасында бирелә. Бу биремнәрне интерактив такта һәм экраннарда эшләп була.

Анимацион сюжетлар

Анимацион сюжетлар балаларның белгән сүз байлыгына, яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып төзелгән. Сюжетны караганнан соң, балалар белән әңгәмәләр үткәрелә, алда өйрәнелгән уен ситуацияләрен кабатларга тәкъдим ителә.

Төрле эшчәнлекләрдә белем бирү формалары

Хәрәкәт	Уен	Хезмәт	Танып-белү	Аралашу
-уен	-күзәтү	-күмәк	-күзәтү	-уку
-хәрәкәт	-уку	эшчәнлек	-сюжетлы-	-хикәя
элементларын	-уен	-әңгәмә	рольле уен	-әңгәмә
кулланып әңгәмә	-әңгәмә	-карау	-хикәя	-өстәл театры
үткүрү	-күмәк уен	-уен	-үстерүле уен	-балалар белән
-физминуткалар	(тәрбияче; балалар белән) -сюжетлы- рольле уен -кагыйдәле уен -экскурсия -бәйрәм	-дежур тору	-әңгәмә -ситуатив сөйләшү -уку	аралашу -шигыр ятлау -уен (дидактик, театральләштерелгән, режиссер) -табышмакларга жавап табу -текстлы хәрәкәтле уен -тәрбияче белән

Матур әдәбият, фольклорны кабул итү	Рәсем	Музыка	Төзү	аралашу
	-карау -уен	-музыка тыңлау	-уен -күзәтү	
-уку -әңгәмә -хикәя -уен -викторина -инсценирование	-бизәү -күргәзмәләр -ясау	-жырлы- биюле уен -жырлау	-карау	

2.2.Комплекслы - тематик план «Минем өем» (мой дом)

Урганчылар төркеме

№	Темалар	Сәгать
1	Гаилә	
	«Танышу»	1
	“Минем гаиләм	1
	“Малай, кыз”	2
	“Безнең өебез”	1
	“Минем туганнарым”	1
	“Әйдәгез танышыйк”	1
	“Тату гаилә”	1
	Без өйгә кайтабыз	2
	“Минем дуслар”	1
	“Әйдәгез душлашыйк”	2

	“Әйе, юк” “Кунак килгән” “кунак килгәч-кояш елмая” “Әйдәгез уйныйбыз” “Безнең кунаклар”	1 1 1 2 1
2	Ашамлыклар “Әби күчтәнәче” “Бабай күчтәнәче” “Ипи, алма” “Сөт, чәй” Дустыңны сыйла” “Рәхмәт әйт” “Песине сыйла” “Кунак сыйлау” “Тәмле” кибетендә “Кунакны ашат” “Чәй табынында”	2 1 1 2 2 1 1 2 1 1 1
3.	Уенчыклар “Уенчыклар”	1

	“Төсле туплар”	1
	“Зур, кечкенә”	1
	“Күңел ачу кичәсе – “Туган көн”	2
	“Курчак кунакка килгән”	1
	“Уенчыклар кибете”	1
	“Без осталар”	1
	“Яңа уенчыклар”	2
	“Без уйныйбыз”	1
	“Алиянең дуслары кунакка килгән”	1
	“Безнең уенчыклар”	2
	“Уенчыклар качышлы уйный”	1
	“Бездә бәйрәм”	1
	“Чыршы бәйрәме”	1
	“Уйныйбыз”	2
	“Без уйнарга яратабыз”	2
	“Чыршы бездә кунакта”	2
	“Мияуга бүләк”	2
	“Уенчыклар кибете”	3
4.	“Бүләкләр”	1
	“Әйдә уйныйк”	2
	“Уйна”	1
	“Без кул осталары”	1
	“Күңелле уеннар”	1
	“Уенчыклар юабыз”	1
	“Ю”	2

5.	Пычрак һәм чиста уенчыклар”	1
	“Дуслар кунакка килгән”	1
	“Оляның уенчыклары пычранган”	1
	Саннар	
	“Саннар”	1
	“Без санарга яратабыз”	1
	“Уйныйбыз да , саныйбыз да”	2
	“Уенчыклар”	1
	“Ничә уенчык?”	2
	“Уйный-уйный саныйбыз”	2
	“Тиздән биш тула безгә”	1
	Кабатлау	
	“Бергәләп уйныйбыз”	2
	“Кунак чакырабыз”	2
	“Күңелле ял итәбез”	1
“Без татарча сөйләшәбез”	2	
“Бу өйдә кем яши ?”	1	
“Уенчыклар илендә”	2	
“шәмәхә урман герое Мишик Акбай белән таныша”	1	
“Ягымлы сүзләр”	2	
“Боерыкны аңлау”	2	

“Без театр уйныйбыз”	2
“кызыклы уеннар”	2
“Минем дуслар”	2
“Без театр яратабыз”	2
“Бездә сабантуй”	1
“Хуш киләсең сабантуй”	1
“Күңелле уеннар”	1
	2
Барлығы:	103

2.3.Календарь план

«МИНЕМ ӨЕМ» проекты

(4–5 яшьлек балалар өчен)

Максат:

Татар теленә кызыксыну уяту, аралашу теләге тудыру.

Бурычлар:

1. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен үстерү.
2. Бер-береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.
3. Сүз байлыгы булдыру, сөйләмдә активлаштыру.

Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар һәм эш төрләре	Җиһазлау
Сентябрь I атна 1.1 (режим вакыты)	Тема: Танышу, . Сүзлек: эти эни исәнмесез сау булыгыз	1)Балаларны ягымлы сүзләр белән таныштыру 2)Кызыксыну булдыру 3)Әдәплелек кагыйдәләре тәрбияләү. Танышу Аудиоязманы тыңлау һәм кабатлау. Уен «Тыңла,күрсәт,кабатла» Жыр (аудио 5нче кисәк)	Уенчык Мияу, Акбай. Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: эти, эни. Аудиоязма 1–5.

1 атна 1.2	Тема: «Минем гаиләм» Сүзлек: Әти,әни,исән месез,сау булыгыз	1)Балаларны ягымлы сүзләр белән таныштыру 2)Татар теле өйрәнүгә кызыксыну булдыру. 3)Әдәплелек кагыйдэләре тәрбияләү. Уен «Тыңла,күрсәт,кабатла» Аз хәрәкәтле уен «Кил монда». Жыр (аудио 5нче кисәк) Танышу. • Здравствуйте, ребята! Я ... • Исәнмесез, мин... <i>Аудио (1 нче кисәк)</i> <i>Аудиоязма тыңлау. Аудио (2 нче кисәк) «Слушай — тыңла!»</i> Аудиоязманы тыңлау һәм кабатлау. <i>Аудио (3 нче кисәк) «Слушай — повтори!», «Тыңла — кабатла!»</i> .Уен «Тыңла, күрсәт, кабатла!»	Уенчык МияуАкбай Рәсемнәр :әти ,әни
		Өстәмә материал	Театр атрибутлары.

		(Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	
		Аз хәрәкәтле уен «Кил монда!» (Битлекләр киеп) Театр эшчәнлегә «Бу өйдә кем яши?» (Бармак театры)	
Сентябрь I атна 1.3 (режим вакыты)	Тема: Малай, кыз. Сүзлек: малай кыз бу кем? кем юк? исәнме	1) Балаларда кызыксыну булдыру 2) яңа сүзләр кергү 3) балаларның хәтер сәләтен үстерү Исәнләшү. (Өй янында эти, эни рәсемнәре.) Дидактик уен «Бел!» Аудиоязма тыңлау. Аудио (6 нчы кисәк) «Слушай — повтори!», «Тыңла — кабатла» Дидактик уен «Кем юк?»	Өй макеты (рәсеме). Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: эти, эни, кыз, малай. Уенчык Мияу, Акбай. Аудиоязма 6–7.
I атна 1.3	Безнең өебез Сүзлек: Исәнме, бу кем? Кем юк?	1) Өйрәнелгән сүзләргә сөйләмдә активлаштыру 2) В.В Воскобовичның үстерелешле уеннары белән таныштыру (миниларчик) Төрле төстәге баулар ярдәмендә өй «төздә катнашу» 3) Кызыксыну тәрбияләү Дидактик уен «Бу кем?» «Матур өй» төзү (рив кулланып) Дидактик уен «Кем юк?» Өстәмә материал	Миниларчиклар, төрле төстә баулар, рәсемнәр

		(Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	
		Аз хәрәкәтле уен «Өйдә кем яши?»	
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар:	
Сентябрь II атна 2.1 (режим вакыты)	Тема: Минем ту- ганнарым. Сүзлек: эти әни малай КЫЗ	1)Сүзләрне сөйләмдә активлаштыру 2)балаларның аң сәләтен үстерү	
		Аудиозма тыңлау. <i>Аудио (6 нчы кисәк)</i> Аудиозмага кушылып жырлау. <i>Аудио (7 нче кисәк)</i> Дидактик уен «Кем юк?», «Бу кем?»	
		Өстәмә материал	
		Исәнләшү. . Бармак театры «Бу кем?», «Кем юк?» Сүзле-хәрәкәтле уен «Бу кем?» <i>(Туп белән.)</i> Дусларны чакырабыз «Бу кем?», «Кем юк»	
Сентябрь II атна 2.2	Тема: Әйдәгез танышыйк.	1)Балаларны ягымлы сүзләр кулланып аралашуга кертү 2)Балаларда игътибарлык булдыру	

(режим вакыты)	Сүзлек: мин (Оля, Саша) сау булыгыз		
Уен ситуациясе «Әйдәгез танышабыз». Аудио (8 нче)			

Сүзле уен «Исеменне жырлап әйт». (Һәр бала үз исемен әйтеп жырлый.)

Аудио (9 нчы кисәк)

Сүзле уен «Син кем?»

(Балалар түгәрәктә басып тора. Тәрбияче балага туп биреп, сорый.)

Сүзле уен «Мин малай. Мин кыз».

(Балалар түгәрәктә басып тора. Тәрбияче балага туп биреп, сорый.)

Аудиозмага кушылып жырлау. *Аудио (10 нчы кисәк) «Слушай — пой!»,*

«Тыңла — жырла!» (Рәсемнәр күрсәтелә.)

Өстәмә материал

(Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)

Конус (өстәл) театры «Гаилә».

Үрнәк: Бу әни, бу әти...

Исәнме, әни, исәнме, әти...

Театр өчен атрибутлар.

Үткэрү вақыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрлөре	Жиһазлау
Сентябрь III тна 3.1 (режим вақыты)	Тема: Эйдәгез, танышык. Сүзлек: исәнме	1)Тел өйрәнүгә кызыксыну булдыру 2)балаларда сөйләм культурасы тәрбияләү Уен ситуациясе «Исэнләшәбез». <i>Аудио (11 нче кисәк)</i> Сүзле уен «Исеменне жырлап әйт». <i>(Һәр бала үз исемен жырлап әйтә.) Аудио (12 нче кисәк)</i> Сүзле уен «Син кем?» <i>(Балалар түгәрәктә басып тора. Тәрбияче балага туп биреп, сорый.)</i> Сүзле уен «Мин малай. Мин кыз». Аудиоязмага кушылып жырлау. <i>Аудио (10 нчы кисәк) «Слушай — пой!», «Тыңла — жырла!»</i> Дәфтәрдә эш. 1 нче бирем «Давайте знакомиться».	Уенчык Мияу, Акбай. Туп.Аудиоязма 10–12. Эш дәфтәре. Театр өчен атрибутлар.

		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият эсәрләре уку)	Театр атрибутлары. «Иң матур сүз» хрестоматиясе (167 б.).
		Сүзле-хәрәкәтле уен «Син кем?» (<i>туп белән</i>), «Мин малай. Мин кыз» Г.Тукай «Наша семья». Хрестоматия «На поляне детства», 65 с. Г.Тукай «Безнең гаилә». «Балачак аланы» хрестоматиясе, 206 б. (<i>Уку, балалар белән уйнап күрсәтү.</i>) Бармак уены «Исэнме, эни...»	
Сентябрь Ш атна 3.2 (режим вақыты)	Тема: Тату гаилә. Сүз: исәнме сау бул	1)Бер-берсен тыңлый ишетә белергә өйрәтү 2)балаларның хәтерен үстерү Өстәл театры. (<i>Өй макеты рәсеме.</i>) <i>Персонажлар: эти, эни, малай, кыз. Тәрбияче балаларга өстәл театры күрсәтә. Акбай белән Мияу персонажлар белән исәнләшәләр.</i> Сүзле уен «Дустың белән исәнләш». Курчак белән уен «Мин малай, мин кыз». Дидактик уен «Кем юк?»	Өй макеты (рәсеме). Уенчык Мияу, Акбай. Персонажлар: эти, эни, малай, кыз. Аудиоязма 13.
Ш Атна 3.3	Тема: “Без өйгә кайтабыз”	Бурычлар: 1)Сүзләрне уеннарда активлаштыру 2) Балаларны В.В.Воскобовичның зур коврограф белән таныштыру . Төрле төстәге баулар кулланып өйгә юнәлтәп юл төзүдә күнектерү.	

	бабай,эби,эни, эти,малай,кыз “	3) Балаларда бердэмлек ,дуслык хислэре тәрбиялэү. «Юл төзибез» (өй макетына юнэлтеп һәрбер гаилэ эгъзасы яныннан башлап өй макетына кадэр юл төзү) Ситуатив уен : « Өйгэ кайтабыз “ Өстэмэ материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)
		Өстэл театры «Гаилә».
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар:
Сентябрь IV	Тема: Минем	1)Балаларны яңа сүзләр белән таныштыру 2)аралашу теләге булдыру

атна 4.1 (режим вакыты)	дуслар. Сүзлек: эт песи кем анда? кил монда	Уен ситуациясе «Кем анда?» <i>Аудио (14 нче кисәк)</i> . Уен «Син кем?» Жыр «Мин песи. Мин эт». <i>Аудио (15 нче кисәк) «Слушай — пой!», «Тыңла — әжырла!»</i>	
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	Театр өчен атрибут-лар, битлекләр, медальоннар.

		Курчак театры «Кил монда». Хэрэкэтле уен «Син кем?» (Балалар ике командага бүленэлэр, аларга эт һәм песи битлекләре яисә медальоннар таратыла.) Татар халык уены «Песи һәм тычканнар». Жыр: «Мин песи. Мин эт». Аудио (15 нче кисәк)	
Сентябрь IV атна 4.2 (режим вақыты)	Тема: Минем дуслар. Сүзлек: эт, песи, кем анда? кил монда.	1)Өйрәнгән сүзләре уеннарда кабатлау 2)Сөйләшү теләге тәрбияләү	Аудиоязма 15. Битлекләр: эт, песи. Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Театр очен атрибут-лар, битлекләр, медальоннар, иллюстрацияләр.
		Уен «Син кем?» Жыр «Мин песи. Мин эт». Аудио (15 нче кисәк) «<i>Слушай — пой!</i>», «<i>Тыңла — жырла!</i>». Дәфтәрдә эш. 2 нче бирем «Найди, обведи»	
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	

		Уен ситуациясе «Син кем?», «Кил монда». Өстэл театры «Кем анда?» Хэрэкэтле уен «Син кем?» (Балалар ике командага бүленә.) Анимацион сюжет «Әйдәгез дуслашыйк». Мультфильм Г.Тукай «Забавный ученик». (Эчталеге буенча әңгәмә.)	сюжет (9 тема).
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар:	
Октябрь ь I атна 1.1	Тема: Әйе — юк.	1) Яңа сүзләр белән таныштыру 2) Балаларның хәтерен үстерү 3) әдәплелек кагыйдәләре тәрбияләү	

(режим вакыты)	Сүзлек: эйе юк сау бул	Аудиоюзма, жыр тыңлау. <i>Аудио (16 нчы кисәк) «Слушай!» — «Тыңла!»</i> Аудиоюзмага кушылып жырлау. <i>Аудио (17 нче кисәк) «Слушай — пой!», «Тыңла — жырла!»</i> Уен «Әйе — юк». Уен «Хатаны төзәт Уен «Дөрөс әйт».	

		Өстэмэ материал	Театр өчен атрибут-лар.
		Өстэл театры «Әйе — юк» (әти, әни, малай, кыз). Уен «Хатаны төзөт». Аудиоязмага кушылып, жырлы-биюле уен. <i>Аудио (17 нче кисәк)</i>) Аз хәрәкәтле уен «Дөрөс әйт».	Битлекләр. . Анимацион сюжет (12 тема).

Үткэрү вақыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрлөре	Жиһазлау	
Октябрь I атна 1.2 (режи1м вақыты)	Тема: Кунак килгән Сүзлек: эби бабай	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)Аралашу теләге тәрбияләү Уен ситуациясе «Эби белән бабай кунакка килгән». <i>Аудио (18 нче кисәк)</i> Уен «Бел, әйт!» Аудиоязма тыңлау һәм рәсемнәрне күрсәтү. <i>Аудио (19 нчы кисәк) «Слушай! — Тың</i> Аудиоязма тыңлау һәм кабатлау. <i>Аудио (13 нче кисәк) «Слушай — повтори!», «Тыңла — кабатла!»</i> Уен «Кил монда». (Дәфтәрдә эш. 3 нче бирем «Пригласи в дом».	Өй макеты (рәсеме). Аудиоязма 18–20. Уенчык Мияу, Акбай. Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: эби, бабай, эти, эни, кыз, малай, эт, песи. Эш дәфтәре. Уенга атрибутлар.	
1 Атна	Тема: Кунак килгәч	Бурычлар: 1)Өйрәнелгән сүзлекне уеннарда		

3.3	Кояш елмая» Сүзлек: Әби.бабай	активлаштыр. 2)В.В.Воскобовичның мини ларчикларында төрле төстәге баулар кулланып кояш төзү күнекмәләренә төшендерү. 3) Олыларга хөрмәт тәрбияләү.	Жиһазлау: Миниларчиклар. Төсле баулар, Әби.бабай.макетлары	
		Сюжетлы-рольле уен «Әби белән бабай кунакка килгән». «Кояш төзү» уены Түгәрәктә уен «Бел». Бармак театры <i>(теләк белән).</i>	Бармак театры,	
Октябрь II атна 2.1 (режим вакыты)	Тема: Әйдәгез уйныйбыз. <i>Сүзлек:</i>	1)Өйрәнгән сүзләренә сөйләмдә активлаштыру 2)Балаларның хәтерен үстерү	Өй макеты (рәсеме). Таратма, күрсәтмә рәсемнәр: әби, бабай, әти, әни, кыз, малай.	

	эти эни кем юк?	Уен «Кем юк?» Сүзле уен «Мин кемне уйладым?» Сүзле уен «Мин сүз уйладым»		
		Өстәмә материал	Предметлы расемнәр.	
		Сүзле уен «Мин кемне уйладым?» Ватык телефон «Мин сүз уйладым».		
Октябрь П атна 2.2 (режим вакыты)	Тема: Безнең кунаклар.	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2) Балаларның хәтерен үстерү. 2) сөйләм культурасы тәрбияләү	«Бармак театры» атрибутлары. Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре.	

	Сүзлек: хэллэр ничек? эйбэт	Уен ситуациясе «Хэллэр ничек?» <i>Аудио (21 нче кисәк)</i> Акбай белән балалар арасында диалог.	Аудиоязма 22–23.	
		Бармак уены «Гайлә». <i>Аудио (22 нче кисә.</i> Дәфтәрдә эш. 4 нче бирем: «Пальчиковая игра семья».		
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	Театр атрибутлары.	

		Өстэл театры «Хэллэр ничек?»		
Үткэрү вакыты	Тема Сүзлек	Эш төрлөре	Жиһазлау	
Октябрь Ш атна 3.1 (режим вакыты)	Тема: Эби күчтэнэче. Сүзлек: ипи рэхмэт мә	1)балаларны яңа сүз белән таныштыру 2)Бер- берсен ишетә белергә күнектерү 3)тәртип кагыйдәләрен хәтергә төшерү Уен ситуациясе «Эби күчтэнэче». (Эби ипи алып килә.) <i>Аудио (24 нче кисәк)</i>	Курчак театры атрибуты: эби. Кәрзиннәр. Муляж: ипи (һәр балага житәрлек). Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Аудиоязма 24–25.	
		Эби Мияуга ипи муляжы бирә. <i>Аудио (25 нче кисәк)</i> Диалог. Дидактик уен «Әйткәнне күрсәт». Дәфтәрдә эш. 5 нче бирем «Угости хлебом».		

		Өстэмэ материал (Театр уйныйбыз. Матур эдэбият эсэрлэре уку)	Битлеклэр.	
		Сюжетлы-рольле уен «Әби күчтәнәче». Театральлэштерелгән уен ситуациясе «Песи кунакка килгән». Сүзле уен «Песине сыйла». «Шалкан» әкиятен сәхнэләштерү.	«Шалкан» әкиятен пер- сонажлары.	
Октябрь III атна	Тема: Бабай	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)балаларны гади диалогка алып керү	Курчак театры атрибу- ты: бабай.	

3.2 (режим вакыты)	күчтәнәче. Сүзлек: алма рәхмәт мә	Уен ситуациясе «Бабай күчтәнәче». <i>(Бабай алма алып килә.) Аудио (26 нчы кисәк)</i> .Бабай Акбайга алма муляжы бирә. Аудио (27 нче) Диалог Дидактик уен «Әйткәнне күрсәт». Дидактик уен «Кәрзингә сал». Дәфтәрдә эш. 6 нчы бирем «Угости яблоком».	Кәрзиннәр. Муляжлар: ипи, алма (һәр балага житәрлек). Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Аудиоязма 26–27.	
III атна 3.3	Тема: «Ипи, алма»	Бурычлар: 1) Алда өйрәнгән сүзләргә уеннарда кабатлау. 2) В.В. Воскобовичның игровизоры белән таныштыру. Үрнәк рәсем кулланып игровизорда «ипи», «алма» ясау алымына төшендерү. 3) «РИВ» ка кызыксыну тәрбияләү.	Игровизорлар, маркерлар. Предметлы рәсемнәр	

		Ситуатив уен «Мияу кунакка килгэн» Игровизорда ипи алма рәсемнәрен ясау. «Ватык телефон» уены	
Үткәру вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар һәм эш төрләре	Җиһазлау
Октябрь	Тема: Сөт, чэй.	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)Хәтер сәләтен үстерү	Аудиоязма 28–31. Уенчык Акбай, Мияу.

IV атна 4.1 (режим вакыты)	Сүзлек: чэй сөг	Уен ситуациясе «Акбай белән Мияу чэй, сөг эчэләр». <i>Аудио (28 нче кисәк) .</i> Аудиоязма тыңлау. <i>Аудио (29 нчы кисәк) «Слушай — тыңла!».</i> Аудиоязма тыңлау, кабатлау. <i>Аудио (30 нчы кисәк) «Слушай — повтори!», «Тыңла — кабатла!»</i> Аудиоязма тыңлау, рәсемнәрне күрсәтү һәм кабатлау. <i>Аудио (31 нче кисәк) «Слушай — покажи — повтори!», «Тыңла — күрсәт — кабатла!»</i>	Күрсәтмә, таратма рәсемнәр: сөг, чэй, алма, ипи. Эш дәфтәре. Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: сөг, чэй, алма, ипи. Эш дәфтәре. Аудиоязма 32.
		Дәфтәрдә эш. 7 нче бирем «Найди пару».	
		Өстәмә материал	Театр өчен атрибут-лар.

		Театр эшчэнлеге «Мияу Акбайда кунакта». Коврографта -уен «Мияу, мэ, сөт (чэй)». Жырлы-биюле уен «Мияу, Мияу, кил монда...» Сюжетлы уен «Мияуны сыйлау». Мультфильм Г. Тукай «Мышь попавшая в молоко» — «Сөткэ төшкән тыч- кан».	
Октябрь IV атна 4.2 (режим вакыты)	Тема: Дустыңны сыйла.	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)хәтер сэләтен үстерү 3)эдәплелек кагыйдәләрен тәрбияләү	
	<i>Сүзлек:</i> мә рәхмәт	Уен ситуациясе «Акбай белән Мияу бер-берсен сыйлылар». <i>Аудио (32 нче кисәк)</i> Уен ситуациясе «Акбай белән Мияу балаларны чэй, сөт белән сыйлылар	

		Диалог. Дэфтэрдэ эш. 8 нче бирем «Найди рисунок и приклей»		
		Өстэмэ материал	Театр атрибутлары, предметлы рәсемнәр	
		Театральлэштерелгән уен ситуациясе «Дуслар кунакка килгән». Аз хэрэкэтле уен «Кил монда». Сюжетлы-рольле уен «Сыйла».		
Үткэрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар һәм эш төрләрe	Жиһазлау	
Ноябрь I атна 1.1	Тема: Рәхмәт әйт.	1)Өйрәнгән сүзләрне сөйләмдә активлаштыру 2)Гади диалогта катнашу теләге булдыру	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: ипи,	

(режим вакыты)	<u>Сүзлек:</u> мә рэхмәт	Уен ситуациясе «Акбай белән Мияу бер-берсен сыйлыйлар». <i>Аудио</i> (32 нче кисәк) Уен ситуациясе «Акбай белән Мияу балаларны сыйлыйлар». Сүзле уен «Рэхмәт әйт».	сөт, чэй, алма. Аудиоязма 32.	
		Өстәмә материал Театральләштерелгән уен «Акбай белән Мияу бер-берсен сыйлыйлар Өстәл уены «Акбай белән Мияу балаларны сыйлыйлар». Анимацион сюжет «Әйдәгез дулашык» <i>(эчталеге буенча аңгамә).</i> Уку Ә. Бикчәнтәева «Тәмле сүз»	Анимацион сюжет (9 тема). «Иң матур сүз» хре-стоматиясе (89 бит).	
Ноябрь I атна	Тема: Песине	1) Яңа сүз белән таныштыру 2) Хәтер сәләтен үстерү	Уенчык Акбай, Мияу.	

1.2 (режим вақыты)	сыйла. Сүзлек: тәмле кил монда	Уен ситуациясе «Мияуны сыйла». <i>Аудио (33 нче кисәк)</i> Уен ситуациясе «Мияуны сыйлыйк». <i>Аудио (34 нче кисәк)</i> Диало! Сүзле уен «Тәмле алма. Аудиоязма тыңлау. <i>Аудио (36 нчы кисәк) «Слушай!» — «Тыңла!»</i>	Муляжлар: сөт, ипи, чәй, алма. Аудиоязма 33–34, 36.	
1 Атна	Тема Кем нәрсә	Бурычлар һәм эш төрләре: Уен ситуациясе: «кунакларны сыйлыйк»	Җиһазлау	

1.3	ярата	Миниларчикта төзү уены «Кем нәрсә ярата. Үстөрешле диалог «Нәрсә яратасың?» Түгәрәк уен.	Миниларчиклар Рәсемнәр, Төсле баулар	
Үткәрү вақыты	Тема Сүзле к	Бурычлар һәм эш төрләре	Жиһазлау	
Ноябрь И атна 2.1 (режим вақыты)	Тема: Кунак сыйлау	1)Яңа сүз белән таныштыру 2)Фикер сәләтен үстерү	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: сөт, ипи, чәй, алма. Аудиоязма 35–37.	

	Сүзлек: утыр	Аудиоязма тыңлау. Аудио (35 нче кисәк) Аудиоязма тыңлау һәм жырлау. <i>Аудио (36 нчы кисәк) «Слушай — пой!», «Тыңла — жырла!»</i> Уен ситуациясе «Акбайны утырт». Аудио (37 нче кисә Уен ситуациясе «Кунак сыйла».	
		Өстәмә материал	Театр атрибутлары, предметлы рәсемнәр яки муляжлар.
		Хәрәкәтле уен «Акбайны утырт». «Шалкан» әкиятен бунча театр уйнау. Сүзле-хәрәкәтле уен «Утыр, утыр».	
Ноябрь II атна	Тема: Кунакн	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)Фикер сәләтен үстерү	Уенчык Акбай, Мияу.

2.2 (режим вакыты)	ы ашат. Сузлек : аша эч	Уен ситуациясе «Мияу белэн Акбайны ашат». Мияу белэн Акбай балаларны сыйлый: Уен ситуациясе «Иптәшеңне ашат!» Дәфтәрдә эш. 9 нчы бирем «Угости»	Муляжлар: ипи, алма. Эш дәфтәре. Аудиоязма 38.
		Өстәмә материал Курчак театры «Мияу белэн Акбайны сыйла». Сюжетлы-рольле уен «Иптәшеңне сыйла (аша, эч)». (Битлекләр киен.)	Анимацион сюжет (27 тема). Курчак, өстәл театры атрибутлары. Предметлы рәсемнәр яки муляжлар.

		Анимацион сюжет «Тәмле кибетендә». Өстәл курчаклары белән уйнау «Утыр, аша, эч».	
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрләре	Җиһазлау
Ноябрь Ш атна 3.1 (режим вакыты)	Тема: Чэй табы- нында. <i>Сүзлек:</i> аша, эч.	1)Алда өйрэнгән сүзләргә уеннарда кабатлау 2)Татар телен өйрәнүгә теләк булдыру	Уенчык Акбай, Мияу. Муляжлар: сөт, чэй. Эш дәфтәре. Аудиоязма 39.
		Уен ситуациясе «Мияу белән Акбайга чэй, сөт бир» Уен ситуациясе «Иптәшеңне ашат!» Дәфтәрдә эш. 10 нчы бирем «Угости чаем (молоком)	
		Өстәмә материал	
		Сюжетлы-рольле уен «Иптәшеңне эчерт, ашат!». Анимацион сюжет «Азат кунак чакыра». <i>(Эчтәлегә буенча әңгәмә. Сюжетны сәхнәләштерүгә әзерлек.)</i>	Битлекләр предметлы рәсемнәр яки муляж- лар. Анимацион сюжет (30 тема).
Ноябрь Ш	Тема: Уенчыклар.	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)Өйрэнгән сүзләргә сөйләмдә активлаштыру	«Серле тартма» Туплар.

атна 3.2 (режим вакыты)	Сүзлек: бир туп бу нәрсә?	Дидактик уен «Серле тартма». Аудио (40 нчы кисәк) Сүзле уен «Мә, туп». Сүзле уен «бир туп» Дидактик уен «Тупны өлешләрден жый».	Өлешләрден торган туп рәсеме. Уенчык Акбай, Мияу. Аудиоязма 40.
111 Атна 3.3	Тема: «Төсле туллар»	Бурычлар һәм эш төрләре: 1) Алда өйрәнгән лексиканы уеннарда активлаштыру: 2)РИВ ның игровизорын кулланып төрле размерда булган туллар ясау күнекмәләрен бирү.	Жиһазлау
	Сүзлек: Туп,зур кечкенә	3)балаларда РИВ уеннарына кызыксыну тәрбияләү.	Игровизорлар., Маркерлар, Төрле размерда туллар

		Үстерешле уен «Бир — мә» Игровизорда туплар ясау. А.Барто «Мяч». Ә.Бикчәнтәева «Туп». Хрестоматия «Балачак аланы» (24 б.). <i>(Ике телдә шигырь уку, эчталеге буенча әңгәмә.)</i>	
Үткәру вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар һәм эш төрләре	Җиһазлау
Ноябрь IV атна	Тема: Зур — кеч- кенә.	1) Яңа сүзләр белән таныштыру 2) Хәтер сәләтен үстерү 3) Аралашу теләге булдыру	Уенчыклар: зур, кеч-кенә туплар, зур песи, кечкенә песи.
4.1 (режим вакыты)	Сүзлек: зур кечкенә сикер	Уен ситуациясе «Зур туп, кечкенә туп». Сүзле-хәрәкәтле уен «Зур, кечкенә». <i>Аудио (42 нче кис</i> Уен ситуациясе «Зур песигә — зур туп, кечкенә песигә кечкенә Сүзле-хәрәкәтле уен «Туп». <i>Аудио (43 нче кисәк</i>	Аудиоязма 41–43.
		Өстәмә материал	

**Сүзле-хэрэгтле уен «Зур,
кечкенэ». Сүзле-хэрэгтле уен
«Туп».**

Өстэл уены «Зур песигэ — зур туп, кечкенэ песигэ кечкенэ туп бир».

Ноябрь IV атна 4.2 (режим вакыты)	Тема: Күнел ачу кичәсе «Туган көн». <i>Сүзлек:</i> туп песи эт машина шар сөт ипи алма чэй	1) өйрәнгән сүзләрне уеннарда активлаштыру 2))Фикер сәләтен үстерү	Зур, кечкенә уенчыклар: туп, песи, эт, машина, шар. Ашамлык муляжлары: сөт, ипи, алма, чэй. Уенчык Акбай, Мияу. Татар халык бию көе. Аудиоязма 44.
		Уен ситуациясе «Акбайны чакыр». Аудио (44 нче кисәк) Уен ситуациясе «Акбайга уенчык бүләк ит». Уен ситуациясе «Акбайны сыйла». Бию. Татар халык бию көенә Акбай блән күмәк бию.	

		Курчак театры «Кунаклар килде». Уку Ә.Бикчэнтэева «Туп, туп, тубыбыз» <i>(русчага тәрҗемә итеп)</i> Үстерешле диалог «Кемне телисең, шуны сыйла».	хрестоматиясе (35, 37 б.). Атрибутлар, муляжлар.
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрләре	Җиһазлау
Декабрь 1 атна 1.1 (режим вакыты)	Тема: Курчак кунакка килгән. <i>Сүзлек:</i> <i>матур</i> курчак	1)Яңа сүзләр белән таныштыру 2)Хәтер сэләтен үстерү 3)аралашу теләге булдыру <i>Дидактик уен «Бу нәрсә?». Аудио (45 нче)</i> Диалог. . Курчак балалар белән таныша Сүзле уен «Курчакны макта!» Жыр тыңлау. Аудио (46 нчы кисәк)	Аудиоязма 45–46. Курчак. Төрле зурлыктагы уен- чыклар. Уенчык Акбай, Мияу.
		Өстәмә материал	Хрестоматия

		Сүзле уен «Бу нәрсә?» Дидактик уен «Курчак белән танышу». Р.Валиева «Кукле платье подарила». (Рус телендә шигырь уку,)	«На поляне детства» (43 с.)
Декабрь I атна 1.2 (режим вакыты)	Тема: Уенчыклар кибете. <i>Сүзлек:</i> курчак туп эт песи бир	1)Өйрәнгән сүзләрне уеннарда активлаштыру 2)Фикер сэләтен үстерү Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибетендә». Уенчыклар турында үстерешле диалог. . Дәфтәрдә эш. 11 нче бирем «Найди и отмет	Төрле зурлыктагы уенчыклар. Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Гади карандашлар.
1 Атна 1.3	Тема: Без осталар	Бурычлар һәм эш төрләре: 1)»Уенчыклар» темасына кагылышлы сүзләрне уеннарда кабатлау 2)В.В.Воскобовичның «чудо-крестики» кулланып уенчыклар төзү күнекмәләрен бирү.	Анимацион сюжет (36 тема), предметлы рәсемнәр, Уен наборы «чудо-крестики»

	Сүзлек: Песи,эт.курчак	3)Балаларда бер-берсенэ ярдэм итү телэге тәрбиялэү «Уенчыклар төзибез».(«чудо-крестики кулланып) Жырлы-хэрэкэтле уен «Карусель». Анимацион сюжет «Паркка сэхэт». (Эчталеге буенча аңгамэ. Сюжетны сэх- нэлэштөрүгэ азерлек.)	
Декабрь II атна 2.1 (режим вакыты)	Тема: Яңа уенчыклар. Сүзлек: куян аю нинди?	1)Яңа сүзлэр белэн таныштыру 2)Хэтер сэлэтен үстерү 3)Аралашу телэге булдыру Дидактик уен «Серле тартма». Яңа сүзлэр өстендэ эш. Дидактик уен «Нэрсэ юк?» Дидактик уен «Мин нинди уенчык турында уйладым»	Уенчыклар: Куян, аю,туплар,эт,песи.курчак тартма

		Сүзле уен «Бу уенчык нинди?» Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибете».	
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	К.В. Закирова. «Әй уйныйбыз, уйныйбыз...» (45 б.).
		Сүзле уен «Кунаклар килгән. Әйдәгез сыйланабыз».	

		Үстөрөшлө уен «Дусларны сыйла!»	
		Жырлы-биюле уен «Ак ипи» («Ак калач»). <i>(Ике телдә.)</i>	
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрлөрө	Жиһазлау
Декабрь II атна 2.2 (режим вакыты)	Тема: Без уйный- быз. Сүзлек: кабатлау	1) Уенчыклар темасына кагылышлы сүзләрне уеннарда кабатлау 2) Хәтер сәләтен үстерү	Уенчыклар: пәси, эт, курчак, туп, машина, аю, куян.
		Дидактик уен «Серле тартма». Сүзле уен «Мә, туп». Уен «Бир — мә».. Дидактик уен «Тупны өлешләрден жый». Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибете».	«Кибет» уены өчен атрибутлар. Серле тартма.
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	Битлекләр, уенчыклар, .

		Сюжетлы-рольле уен «Кунаклар килгән. Әйдәгез сыйланабы. Жырлы-биюле уен «Карусель» Өстэл уены «Нәрсә артык?»	
Декабрь III атна 3.1 (режим вакыты)	Тема: Алиянең дуслары кунакка килгән. <i>Сүзлек:</i> кабатлау	Бурычлар һәм эш төрләре 1)Алдагы өйрәнгән сүзлекне активлаштыру 2)Диалогик сөйләм үстерү 3)балаларда дуслык хисләре тәрбияләү.	Уенчыклар, уеннар. Курчак Алия.
		Дидактик уен «Бу нәрсә?» Сүзле уен «Бу уенчык нинди?» Уенчыклар турында үстерешле диалог. Сүзле уен «Мә, аю». Өстэл уены «Сыйлыйбыз».	
		Өстәмә материал Уен ситуациясе «Алиягә уенчыклар бүлэк итү». ИКТ-уен «Уенчыклар». Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибетендә».	Уенчыклар, уеннар.
Декабрь	Тема: Безнең	Бурычлар һәм эш төрләре	

III атна 3.2 (режим вакыты)	уен чыклар. <i>Сүзлек:</i> кабатлау	1)Уенчыклар темасына кагылышлы сүзлекне кабатлау 2)хәтер сәләтен үстерү 3)татар телендә аралашу теләге тәрбияләү Дидактик уен «Безнең уенчыклар». Дидактик уен «Нәрсә юк?» Сүзле уен «Бу уенчык нинди?» Сюнетлы –ролле уен « уенчыклар кибетендә»	
111 Атна 3.3	Тема: Уенчыклар качышлы уйный	Бурычлар һәм эш төрләре: 1)алда өйрәнелгән сүзлекне уеннарда активлаштыру 2)В.В.Воскобовичның шәмәхә урманы белән таныштыру, уенчык рәсемнәрен эзләп табуда күнектерү. 3)РИВ уеннары белән кызыксыну булдыру.	Шәмәхә урман Уенчыклар рәсемнәре уенчыклар
	<i>Сүзлек:</i> Эт ,песи, Курчак,туп	Уен ситуациясе «уенчыклар кунакка килгән» Уен ситуациясе «Уенчыклар качышлы уйный» (шәмәхә урманда). «Әкият илендә» тапшыруын язмага карау(уенчыклар)	

Үткэрү вакыты	Тема	Бурычлар	Эш төрлөре	Жиһазлау
Декабрь IV атна 4.1 (режим вакыты)	Тема: Бездә бэй- рәм. Сүзлек: кабатлау	1)Сүзлекне уеннарда активлаштыру		
		2)диалогик сөйләм телен үстерү		
		Уен ситуациясе «Уенчык бүлэк ит».		
		Сүзле уен «Мин башлыым — син дәвам ит!»		
		Өстэл уены «Бу кем? Бу нәрсә?»		
	Өстәмә материал		Уенчыклар, уеннар. К.В. Закирова	
	Уку А.Алиш «Глупый зайчонок». <i>(Эчталеге буенча әңгәмә.)</i>		«На поляне детства»	
	Бэйрәмгә әзерлек. <i>(Шигырьләр, жырлар өйрәнү.)</i>		(24–25 с.).	
Декабрь IV атна 4.2 (режим вакыты)	Тема: Чыршы бэйрәме. Сүзлек: кабатлау	1)Бэйрәнәрдә активлык күрсәтү теләге тәрбияләү		Уенчыклар, уеннар.
		2)татар теле өйрәнүгә теләк булдыру		
		Бэйрәм турында әңгәмә.		
		Өстэл уены «Уенчыклар бэйрәмгә килгән».		
		Өстәмә материал		
	Курчак театры «Чыршы бэйрәме».		«На поляне детства»	
	Театральләштерелгән уен ситуациясе «Кыш бабай килгән безгә».		(27 с.).	
	Р.Валеева «Новый год». <i>(Русча шигырь уку, эчталеге буенча әңгәмә.)</i>			

Гыйнвар Ш атна 3.1 (режим вакыты)	Тема: Уйныйбыз. <i>Сүзлек:</i> матур аю курчак туп зур кечкенә бир куян	Бурычлар һәм эш төрләре: 1)Уенчыклар темасына кагылышлы сүзлекне кабатлау 2)Балаларның хәтерен ныгыту Дидактик уен «Нәрсә юк?» Сүзле уен «Бу уенчык нинди» Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибете» Жырлы-биюле уен «Карусель». Аудио (47 нче кисәк) <i>«Слушай!» — «Тыңла!»</i> Темага кагылышлы уенчыклар уртага куела.	Уенчыклар: песи, эт, курчак, туп, машина, аю, куян. «Кибет» уены өчен атрибутлар. Аудиоязма 47.	

		Өстәмә материал	Р.К. Шаехова	
		Шәүлә театры «Мин курчак». <i>Аудио (46 нчы кисәк)</i> Мультфильм карау А.Алиш «Куян кызы» — «Зайчонок». <i>(Tatarcartoon.ru сайты.)</i> Шигырь уку «Как девочка учила куклу говорить» (курчак сүзен ныгыту).	«Раз — словечко, два — словечко...» (8 с.). Театр атрибутлары, предметлы рәсемнәр, уенчыклар.	
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар	Эш төрләре	Җиһазлау
Гыйнвар III атна 3.2 (режим вакыты)	Тема: Без уйнарга яратабыз.	1)Уенчыкларның сыйфатын билгеләгән сүзләргә сайлап сөйләмдә кулланырга күнектерү 2)хәтер сәләтен үстерү		Төрле зурлыктагы уенчыклар: аю, пәси, эт, курчак,

	Сүзлек: матур аю курчак туп зур кечкенә бир куян	Сүзле уен «Уйлап әйт!» Дидактик уен «Дөрес әйт». Дидактик уен «Нәрсә зур, нәрсә кечкенә?» Жырлы-биюле уен «Карусель». <i>Аудио (47 нче кисәк) «Слушай!» — «Тыңда!»</i> Темага кагылышлы уенчыклар уртага куела, балалар жырны тыңлап әйләнәләр.	туп, куян. Аудиоязма 47.

111 Атна 3.3	Тема: Чыршы бездә кунакта”	Бурычлар һәм эш төрләре: 1) алда өйрэнгән сүзләрне уеннарда кабатлау. 2)РИВ эсбапларын кулланып рәсемнәр төзүдә күнектерү. 3)Балаларда әдәплелек тәрбияләү	К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина «Балачак — уйнап-көлеп үсәр чак» (106 б.). Шәмэхә урман, ,миниларчиклар.,
		Уен ситуациясе «Кем килгән?» Шәмэхә урманда уен “чыршы төзибез” (миниларчикларда шул уен кабатлана) Жырлау «Чыршыкай» Татар халык уены «Капкалы».	
Гыйнвар IV атна 4.1	Тема: Мияуга бүлэк.	1)Сорап алганда «бир эле»не әйтеп ягымлы сөйләшергә күнектерү 2)аралашу теләге тәрбияләү	Уенчыклар: курчак, аю, туп, куян, машина, зур

(режим вакыты)	Сүзлек: матур курчак туп зур кечкенә бир куян аю	Аудиоязманы тыңлау һәм кабатлау. <i>Аудио (48 нче кисәк)</i> Уен ситуациясе «Мияуны чакыр». Үстерешле диалог «Мияуга уенчык бүләк ит!»	аю, кечкенә туп, чиста машина. Аудиоязма 48. Уенчык рәсемнәре. Уенчык Мияу, Акбай.

		Өстэмэ материал	К.В. Закирова,		
		Аз хэрэгтлэ уен «Рэсемдэ нэрсэ сурэтлэнгэн?» (Уенчык, ашамлык исемнэрен ныгыту.) Шигырь-табышмак уку: Зверь пушистый, очень ловкий, Любит сладкую морковку, Ест капусты он кочан. Кто же это? Бу — ... (куян).	Л.Р. Мортазина «Балачак — уйнап-көлеп үсэр чак» (88 б.).		
Үткэрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар	Эш	Жиһазлау	
		төрлөре			

Гыйнвар IV атна 4.2 (режим вакыты)	Тема: Уенчыклар кибете.	1)Балаларның сүзлеген баету 2)хәтер сәләтен үстерү 3)бер –берсенә карата дуслык хисләре тәрбияләү	Уенчык Акбай, Мияу. «Кибет» сюжет- лы-рольле уены өчен атрибутлар. Төрле зурлыктагы уен- чыклар. Эш дәфтәре. Аудиоязма 49.		
	<i>Сүзлек:</i> хәлләр ни- чек?	Сюжетлы-рольле уен «Уенчыклар кибете». (Төрле зурлыктагы уенчыклар. Мияу сатучы ролендә. Аудио (49 нчы)			

		Дэфтэрдэ эш. 12 нче бирем «Подари Алсу игрушку». Өстэмэ материал Анимацион сюжет карау «Уенчыклар үпкэлэгэн». Аз хэрэкэтле уен «Нэрсэ яшерелде?» (Уенчык исемнэрен ныгыту.) Хэрэкэтле уен «Төлке һәм куяннар».	Анимацион сюжет (42 тема). К.В. Закирова, Л.Р. Моргазина лачак — уйнап-көлөп үсэр чак» 333 б.).
Февраль I атна 1.1 (режим вакыты)	Тема: Бүлөклэр. Сүзлек: уйна	1)Балаларның сүзлеген баету 2)уенчыклар темасына кагылышлы сүзлэрне кабатлау Дидактик уен «Исемен дөрөс эйт — уйна» Уен ситуациясе «Иптэшеңэ уенчык бир!» Сүзле уен: «Иптэшеңне уйнарга чакыр». .	Уенчыклар: курчак, аю, туп, куян, машина, з аю, кечкенэ туп, чиста машина. Аудиоязма 48. Уенчык рэсемнэре. Уенчык Мияу, Акбай.

		Өстәмә материал		Анимацион сюжет (42 тема).
		Анимацион сюжет карау «Уенчыклар үпкәлэгән» (эчталеге буенча әңгәмә). Хәрәкәтле уен «Кечкенә туплар». Уку Р.Батулла «Подарок» әкиятә.		К.В. Закирова «Бала- чак аланы» (334 б.). К.В. Закирова «На поляне детства» (3 б.).
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурьчлар	Эш төрләре	Җиһазлау
Февраль I атна 1.2 (режим вакыты)	Тема: Әйдә уйныйк. Сүзлек: уйна	1)Уеннарда «уйна» сүзен активлаштыру 2)аралашу теләге тәрбияләү		Төрле зурлыктагы уенчыклар. К.В. Закирова «Бала- чак аланы» (334 б.)
		Уен ситуациясе «Иптәшенә уенчык бир!» Сүзле уен «Әйдә бергә уйныйк» Хәрәкәтле уен «Кечкенә туплар».		
		Өстәмә материал		Анимацион сюжет (42 тема). К.В. Закирова «Бала- чак аланы» (343 б.).
		Анимацион сюжетны сәхнәләштерү «Уенчыклар үпкәлэгән». Хәрәкәтләр белән шигырь уку «Матур тубым» (балалар хәрәкәтләрне кабат- лыйлар).		

Февраль II атна 2.1 (режим вакыты)	Тема: Уйна. <i>Сүзлек:</i> бир	1)Сорап алганда “бир” “бир эле”сүләрне кулланырга күнектерү 2)Балаларның аң сәләтен үстерү Уен ситуациясе «Сорап ал һәм уйна». Дидактик уен «Мин кушканны үтә, әйт». Балалар уенчыклары белән тәрбияче кушканны үтиләр, кабатлыйлар. Анимацион сюжет карау «Күңелле уеннар»	Төрле зурлыктагы уенчыклар. Уенчык Акбай, Мияу. Анимацион сюжет (45нче тема)	
1 Атна 3.3	Тема: «Без кул осталары»	Бурычлар ёшм эш тирлире: 1)Алда өйрәнгән боерык фигыльләрне кабатлау. 2)РИВ ың төсле бауларын кулланып пиктограммалар төзү (аша, эч, уйна) 3)тырышлык тәрбияләү.	К.В. Закирова «Бала- чак аланы» (346 б.).	

	Сүзлек: Аша,эч, уйна	«Командир» уены (уенчыклар биремнәр үти) Миниларчикта пиктограммалар төзү Жырлы-биюле уен «карусель» Анимацион сюжет карау «Күңелле уеннар» (эчтәлеге буенча әңгәмә). Шигырьтабышмак уку: Не обижен, а надут, Его по полю ведут, Скачет он и там, и тут. Ну, конечно, — это ... <i>(туп).</i>	
Февраль II атна 2.2	Тема: Күңелле уеннар.	1)Алда өйрәнгән сүзләрне уеннар барышында активлаштыру 2)татар теленә кызыксыну тәрбияләү	Төрле зурлыктагы уен- чыклар.

(режим вакыты)	Сүзлек: курчак туп	Сүзле уен «Әйдә бергә уйныйк» (балалар парлашып уйныйлар). Аудиоязма тыңлау. Аудио (51 нче кисәк) «Слушай — пой!», «Тыңла — жырла!» Жыр «Уенчыклар».	Аудиоязма 51.
		Өстәмә материал	
		Өстәл театры «Күнелле уеннар» Шигырь-табышмак уку: Круглый, словно колобок, Он, как заяка, прыг да скок. Это мой весёлый друг. Ну, конечно, — это ... (туп).	Анимацион сюжет (45 тема). К.В. Закирова «Бала- чак аланы» (332 б.).
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрләре	Жиһазла у
Февраль III атна	Тема: Уенчыклар	1) Яна сүзләр кертеп сүзлекне баету 2) Хәтер сәләтен үстерү	Рәсемнәр: чиста һәм пычрак

3.1 (режим вакыты)	юабыз. Сүзлек: пычрак чиста ю	Тәрбияче балаларга бер үк уенчык рәсеменен пычрак һәм чиста вариантларын күрсәтә: Дидактик уен «Уенчык нинди» Дидактик уен «Дөрөс әйт». Дидактик уен «Уенчыклар юабыз».	уенчыклар сурәтләнгән. Чиста һәм пычрак уенчыклар. Савыт белән су. Эш дәфтәре.
		Өстәмә материал	Анимацион сюжет (45 тема)
		Сәхнәләштерү «күнелле уеннар»	
Февраль III атна 3.2 (режим вакыты)	Тема: Ю. Сүзлек: ю	1)Боерык фигуралар «ю» кулланып эш башкаруу 2)Балаларда эшсөзчәнлек тәрбияләү Дидактик уен «Әйе, юк». Уен ситуациясе «Иптәшенә уенчык юарга тәкъдим ит». <i>Аудио (52 нче кискәк)</i>	Пычрак һәм чиста вариантлары бирелгән рәсемнәр. Уенчы

			клар. Эш дэфтэр е. Каранд ашлар. Аудиоязма 52– 53.

		Попросите друг друга помыть игрушку. Сүзле күнегү «Ю». <i>Аудио (53 нче).</i>	

III Атна 3,3	Тема: Пычрак һәм чиста уенчыклар	Бурычлар һәм эш төрлөрө: 1)Алда өйрэнгән сүзләрне уеннарда активлаштыру. 2)РИВ ның игровизоры ярдәмендә чиста һәм пычрак уенчыклар сүрәтләүдә күнектерү. 3)Балаларда сөйләм культурасы тәрбияләү	Анимацион сюжет (48 тема)., уенчыклар.

	Сүзлек: Пычрак,ю, Чиста, матур	Сәхнэләштерелгән уен «Уенчыклар яңгыр астында калган» Игровизорда үрнәк буенча уенчыклар ясау, (пычрату һәм «Юу». Анимацион сюжет карау «Акбай, Мияу мажаралары» (эчталеге буенча әңгәмә).	
Февраль IV атна 4.1 (режим вакыты)	Тема: Дуслар кунакка килгән. Уйнарга чакыр. Сүзлек: Туп, эт. Песи, Чиста, ю	1)Боерык фигылләр кулланып балаларны мөстәкыйл уен алып баруда күнектерү 2)дуслык хисләре тәрбияләү Сүзле уен «Уенчыкны макта!» Дидактик уен «Мин кушканны үтә, әйт». Жырлы-биюле уен «Карусель».	Уенчыклар. Аудиоязма 47.
		Өстәмә материал	К.В. Закирова «Балачак аланы» (104 б.).
		Уку А.Валеева «Домашние животные, звери и птиц Р.Валеева «Кыңгырау чәчәк» (дуслык турында әңгәмә).	

Үткэрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрлөре	Жиһазлау
Февраль IV атна 4.2 (режим вакыты)	Тема: Оляның уенчыклары пычранган. Оляга ярдәм ит. Сүзлек: песи	1) Уенчыкларның сыйфатын билгеләгән сүзләрне уеннарда куллануда күнектерү 2) Хәтер сәләтен үстерү Дидактик уен «Серле тартма». Дидактик уен «Нәрсә юк?». Сүзле уен «Мин нинди уенчык турында әйттем?» (<i>Чиста — пычрак.</i>) Хәрәкәтле уен «Үзеңә иптәш сайла». Өстәмә материал Уку Б.Рәхмәт «Су» (<i>на русском и татарском языках</i>). Сәхнәләштерелгән театр «Дуслар белән уйныйбыз». Уку «Лечу матрёшку» (<i>песи сүзен ныгыту</i>).	«Серле тартма». Уенчыклар. К.В. Закирова. «Әй уйныйбыз, уйный- быз...» (44 б.). Р.К. Шаехова «Раз — словечко, два — сло- вечко...» (32 с.). Ф.Юсупов. «Балалар бакчасы» хрестоматиясе (62 б.).
Март I	Тема: Саннар.	1) Бишкә кадәр булган саннар белән таныштыру 2) Хәтер сәләтен үстерү	Уенчык Акбай, Мияу. Тылсымлы тартма.

атна 1.1 (режим вакыты)	Сүзлек: бер ике өч дүрт биш ничэ?	Дидактик уен «Тылсымлы тартма».. Дидактик уен «Барысы нич Хәрәкәтле уен «Мин кушканны үтә!»	Уенчыклар.
		Өстәмә материал	Р.К. Шаехова «Раз — словечко, два — словечко...» (64 б.).
		Бармак театры «Әйдә бергә санийбыз!» Уку Ә.Бикчәнтәева «Минем әнием» (русчага тәрҗемә итеп). «Иң матур сүз» хрестоматиясе (224 б.). Анимацион сюжет карау «Уйный-уйный санийбыз» (эчтәлеге буенча әңгәмә).	«Иң матур сүз» хрестоматиясе (100 б.). Анимацион сюжет (54 тема). Театр атрибутлары, предметлы рәсемнәр, уенчыклар.

Март I атна 1.2 (режим вакыты)	Тема: Саннар. <i>Сүзлек:</i> бер ике өч дүрт биш ничэ?	1)Саннарны билгелэгән сүзләрне уеннарда активлаштыру 2)диалогик сөйләм үстерү 3)татар теленә кызыксыну булдыру Бармак уены «Гаилә». Дидактик уен «Гаилә әгъзаларын санау». Дидактик уен «Кем юк? Ничэ?» Дидактик уен «Дөрөс итеп сана». Дәфтәрдә эш. 14 нче бирем «Сосчитай, сколько яблок».	Бармак театры атри- бутлары. Уенчыклар. Эш дәфтәре.
1 Атна 3.1	Тема: Без санарга яратабыз	Бурычлар һәм эш төрләре: 1) Саннарны кабатлау 2) РИВ нын шнур-малыш ярдәмендә «берле» санын төзү күнекмәсе бирү 3)балаларның РИВ белән кызыксынуын арттыру.	

	Сүзлек: Бер,ике,өч, Дүрт,биш	Хэрэкэтле уен «Ничэ малай (кыз)? Кем юк? Шнур-малыш белэн уен «бер»ле санын төзе. Дидактик уен «Ничэ алма?».	
Март II атна 2.1 (режим вакыты)	Тема: Уйныйбыз да, саний- быз да. Сүзлек: бер ике өч дүрт биш ничэ?	1) «Ничэ» сүзен анлап жавап бирергэ күнектерү 2)хэтер сэлэтен үстерү	Уенчыклар. Рәсемнәр: әти, әни, әби, бабай, кыз, ма- лай. Аудиоязма 54–56.
		Дидактик уен «Дөрес итеп сана». Дидактик уен «Гаилэ эгъзаларын сана. Кем юк?»	

		Хэрэгэтле уен «Туп». Аудио (54 нче кисэж) «Жырлап эйт!» Аудио (55 нче кисэж) «Слушай!», «Тыңла!» Жыр. (Аудио 56) «Слушай — пой!», «Тыңла — жырла!»	
		Өстэмэ материал	К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина «Балачак — уйнап-көлеп үсэр чак» (100 б.).
		Рус халык экиятен сэхнэлэштөрү «Курочка ряба» — «Чуар тавык». Санамыш ятлау. Бер, ике, өч, сиңа көч, син моннан күч.	
Үткэрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрлөрө	Жиһазлау
Март II	Тема: Уенчыклар.	1) Уенчыкларны бишкэ кадэр санауда күнектөрү 2) диалогик сөйләм үстөрү	Уенчык Мияу. Серле

атна 2.2 (режим вакыты)	Сузлек: бер ике өч дүрт биш зур кечкенө матур чиста ничө?	Мияу, тартмага салып, уенчыклар алып керэ, балалар белән таныша. Дидактик уен «Дөрес әйт». Дидактик уен «Нәрсә юк?» .	тартма. Уенчыклар. Аудиоязма 57.

		Дидактик уен «Уйлап әйт, ничә уенчык?» «Жырлап әйт!» <i>Бирелгән уенчыклар турында «матур, «зур», «чиста», «әйбәт», «кечкенә» сүзләрен кертеп жырлау. Аудио (57 нче кисәк)</i>		
		Өстәмә материал	уенчыклар.	
		Аз хәрәкәтле уен «Мин сан әйтәм, син шул күләмдә предметны тап.		
Март Ш атна 3.1 (режим	Тема: Ничә уен-чык? Сүзлек: бер ике	1)Саннарны билгеләгән сүзләрне жырларда активлаштыру 2)хәтер сәләтен үстерү 3)сөйләм культурасы булдыру	Уенчык Акбай, Мияу. «Кибет» сюжетлы-рольле уены	

вакыты)	өч дүрт биш ничә?	«Жырлап әйт!» Аудио (58 нче кисәк) «<i>Слушай!</i>», «<i>Тыңла!</i>» Жыр. Аудио (59 нчы кисәк) «<i>Слушай — пой!</i>», «<i>Тыңла — жырла!</i>» Дидактик уен «Ничә уенчык? Сана». Сюңетлы уен «Уенчыклар кибете»	өчен атрибутлар. Бердән бишкә кадәр күләмдә төрле уенчыклар. Аудиоязма 58–60.	

Үткөрү вакыты	Тема Сүзлек	1)Бишкэ кадэр санауда ,билгеле күлөмдө уенчыклар китерүдө күнөктерү 2)хәтер сәләтен үстерү	Жиһазлау	
Март Ш атна 3.2 (режим вакыты)	Тема: Уйный- уйный санийбыз. Сүзлек: бер ике өч дүрт биш ничә?	Режим вакытында уен эшчәнлеге «Жырлап әйт!» <i>Аудио (57 нче кисәк)</i> Сүзле-хәрәкәтле уен «Куяннар». Анимацион сюжет «Уйный-уйный санийбыз». Сюжетны сәхнәләштерү.		

111 Атна 3.3	Тема: Тиздэн Биш тула безгэ Сүзлек: Бер.ике,өч.дүрт, Биш,сана	Бурычлар һәм эш төрлэре: 1)Саннарның атамаларын кабатлау. 2) РИВ ның шнур-малыш кулланып «Бишле» санын төзү күнекмэлэрен бирү. 3)тырышлык ,үжэтлек тәрбияләү. Шнур-малышта «биш»ле санын төзү үрнәге күрсәтү. «Бишле» төзибез уены Хәрәкәтле уен «Уенчыкларны жый». <i>(Балаларга таралган уенчыкларны тәр- бияче әйткән сан буенча асыярга.)</i> Коврографта «алма жыябыз»уены	Шнур-малыш бала саны буенча, Коврограф ларчик Уенчыклар Алма рәсемнәре
Март IV атна 4.1	Тема: Бергәләп уйныйбыз.	1)“Гаилә” темасына кагылышлы сүзләрне кабатлау 2)ягымлы сүзләрне урынлы куллана беләдә күнектерү	Бармак уенына атри- бутлар. Күрсәтмә рәсемнәр: бабай, әби, әти, әни,

(режим вакыты)	Сүзлек: бабай эби эти эни кыз малай уенчыклар	Дидактик уен «Бармак уены». <i>Уң кул бармакларын күрсәтәп: Аудио (61 нче кисәк)</i> Дидактик уен «Исэнме, сау бул». Дәфтәрдә эш. 15 нче бирем «Найди пару».	кыз, малай. Уенчыклар. Эш дәфтәре. Карандашлар. Аудиоязма 61.
		Өстәмә материал	К.В. Закирова «Балачак аланы» (94 б.).
		Ата-аналар өчен әкият сәхнәләштерү «Курочка ряба» — «Чуар тавык».	«На поляне детства» (34 с.).
Үткәру вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар Эш төрләре	Җиһазлау
Март IV атна 4.2	Тема: Бергәлөп	1)»Уенчыклар “, “Гайлә” “Ашамлыклар” темалары лексикасын уеннарда кабатлау	Уенчык Акбай, Мияу. Ашамлык

(режим вакыты)	уйныйбыз. <i>Сүзлек:</i> бабай эби эти эни кыз малай уенчыклар	2)диалогик сөйләм үстөрү	муляжлары. Аудиоязма 62.
		Уен ситуациясе «Кунак чакыру». <i>Аудио (62 нче кисәк)</i> Хәрәкәтле уен «Сыерчыклар кайтты».	
		Өстәмә материал	
		Хәрәкәтле уен «Үз парыңны тап».	
Апрель I атна 1.1 (режим вакыты)	Тема: Кунак чакы- рабыз. <i>Сүзлек:</i>	1Кунакны каршы алып сыйлау күнекмәләре бирү «Мә ,...аша ,эч,утыр»сүзләрен урынлы куллану	Уенчык Акбай, Мияу. Ашамлык муляжлары. Эш дәфтәре.

	бабай эби эти эни кыз малай	2)кунакчыллык тәрбияләү Уен ситуациясе «Кунак чакыру». Дәфтәрдә эш. 16 нчы бирем «Угости». Хәрәкәтле уен «Кем кайда качкан? Әйт һәм сана».	Аудиоязма 62. К.В. Закирова «На поляне детства» (41 с.). Өстәл, бияләй театры атрибутлары.
	уенчыклар ашамлыклар	Өстәмә материал Уку Б.Рәхмәт «Петушок» (рольләргә бүлөп уку).	
Апрель I атна 1.2 (режим вакыты)	Тема: Күңелле ял итәбез. Сүзлек: бабай эби эти эни кыз малай Уенчыкла	1)Балаларның сүз байлыгын активлаштыру 2)хәтер сәләтен үстерү Дидактик уен «Бармак уены». Уен ситуациясе «Кунак чакыру». Анимацион сюжет «Күңелле ял итәбез». Хәрәкәтле уен «Полетели, полетели...» (сүзлек байлыгын активлаштыру).	Уенчык Акбай, Мияу. Ашамлык муляжлары. Аудиоязма 62. Анимацион сюжет (57 тема).

1 Атна 1.3	Тема: Ашамлыклар кибете Сүзлек: Ипи,алма, Груша, Сөт,чэй	Бурычлар 1)»Ашамлыклар» темасына кагылышлы сүзләрне кабатлау. 2)РИВның төрле төстәге бауларын кулланып алма.груша төзүдә күнектерү. 3)Балаларда РИВ уеннарына кызыксыну булдыру.	Миниларчиклар, Төсле баулар, Ашамлыклар төшерелгән рәсемнәр
Апрель II атна 2.1 (режим вакыты)	Тема: Без татарча сөйләшәбез.	1)Проект темаларына кагылышлы сүзләрне дидактик уеннарда активлаштыру 2)диалогик сөйләм үстерү 3)татар телендә аралашу теләге тәрбияләү.	Курчак театры: песи белән эт. Күрсәтмә рәсемнәр: бабай, әби, әти, әни,

	Сузлек: бабай эби эти эни кыз малай аю куян санау	Уен ситуациясе «Акбай белэн Мияу кунакка килә». Дидактик уен «Уенчык сорап ал». Дидактик уен «Бел, әйт, сана».	кыз, малай. Уенчыклар. Уенчык Акбай, Мияу.
		Өстәмә материал	Уенчыклар, театр атрибутлары.

		Хәрәкәтле уен «Җитез бул».		
Үткәрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар	Эш	Җиһазлау
Апрель II атна 2.2 (режим вакыты)	Тема: Без татарча сөйләшәбез. Сүзлек: бабай эби эти эни кыз малай аю куян санау	1) Уеннарда балаларның сүзлеген активлаштыру 2) хәтер сәләтен үстерү 3) Татар телендә сөйләшү теләге булдыру		
		Дидактик уеннар «Парын тап», «Әйт, сана, күрсәт». Өстәл уеннары «Уенчык нинди? Ничә?», «Тап, күрсәт», «Дөрөс сана». Хәрәкәтле уеннар «Полетели, полетели...» (сүзлек байлыгын активлаштыру).		
		Өстәмә материал		

		Уку «На рыбалку» (<i>куян сүзен кабатлау</i>).	кыз, малай. Уенчыклар. Р.К. Шаехова «Раз — словечко, два — словечко...» (35 с.).	
Апрель III атна 3.1 (режим вакыты)	Тема: Бу өйдә кем яши? <i>Сүзлек:</i> бабай әби әти әни кыз малай санау	1)Алда өйрәнелгән сүзләрне уенда активлаштыру 2)диалогик сөйләм үстерү	Өй. Гаилә әгъзалары рәсемнәре (күрсәтмә рәсемнәр). Уенчык Акбай, Мияу. Эш дәфтәре. Аудиозма 63.	
		Уен ситуациясе «Бу өйдә кем яши? Ул нинди?» Сюжетлы-рольле уен «Акбай белән Мияу кунак чакыра». Аудиозма тыңлау, кушылып жырлау. <i>Аудио (6 нчы кисәк) «Слушай — пой!», «Тыңла — жырла!»</i>		
		Дәфтәрдә эш. 17 нче бирем «Найди, назови и обведи».		

	Өстэмэ материал Сэхнэлэштерелгэн күренеш «Бу өйдө кем яши?» Эйлэн-бэйлэн уены «Кем тавышы, бел». («Гайлэ» темасын ныгыту.) Хэрэкэтле уен «Кызлар-малайлар». Шигырь-табышмак уку: Кто на свете всех милее? Кто заботится о вас? Сварит вкусные пельмени, Ну, конечно же, ... <i>(эни).</i> Кто научит, как быть смелым, Сильным, ловким и умелым? Даст машину завести? Ну, конечно же, ... <i>(эти).</i>	К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина «Эй уйныйбыз, уйный- быз...» (108 б.). К.В. Закирова «На поляне детства» (204 с.).	

Үткэрү вақыты	Тема Сүзлек	Бурычлар	Эш төрлөре	Жиһазлау
Апрель III атна 3.2 (режим вақыты)	Тема: Уенчыклар илендә. Сүзлек: уенчыклар	1)Яңа сүз кертеп сөйләмне баету 2)хәтер сәләтен үстерү		
		Өстәл театры «Яраткан уенчыгыңны сорап ал». Сәхнәләштерелгән күренеш «Иптәшеңне чакыр, пычрак уенчыгыңны ю». Дидактик уен «Өлешләрдән уенчыклар рәсемен жый». Хәрәкәтле уен «Уенчыкка барып жит». (Бала куелган уенчыкка кадәр адым-нарын санап бара, уенчыкның исемен атый.)		
111 Атна 3.3	Тема: Шәмәхә урман герое Мишик Акбай белән таныша.	Бурычлар һәм эш төрлөре: 1)Шәмәхә урманның экологик әкиятләре ярдәмендә ягымлы сүзләргә кабатлау. 2)РИВ ның «Чудо-крестиклар» ярдәмендә әкият герое мишикка дуслар чакыру (аю,куян ясау) 3)Дуслык хисләре тәрбияләү.		Жиһазлау: Шәмәхә урман, Мишик,чудо-крестиклар

	Сүзлек: Исэнме, хэллэр ничек?, сау бул	Уен ситуациясе «Мишик Акбай белэн очраша» Чудо-крестиклар белэн уен «Мишикка дуслар чакырабыз». Хэрэкэтле уен «дустым бар» .			
Апрель IV атна 4.1 (режим вакыты)	Тема: Ягымлы сүзлэр. Сүзлек: исәнме — исәнмесез сау бул — сау булыгыз рэхмэт	1) Ягымлы сүзлэрне сөйләмдә актив кулланырга күнектерү 2) кунакчыллык тәрбияләү	Уенчык Акбай, Мияу. Ашамлык муляжлары. К.В. Закирова «Уй- ный- уйный үсәбез» (57 б.). К.В. Закирова, Л.Р. Мортазина		
		Ситуатив күнегүләр «Куян аюга кунакка килә». «Акбай Мияуны сыйлый». (Рэхмэт.) Хэрэкэтле уен «Төсле машиналар». ИКТ-уен «Гаилә эгъзаларын каршы алу».			
		Өстәмә материал			

		Сэхнэлэштөрөлгөн күрөнеш «Кунакка барабыз». Санамыш ятлау. Бер, ике, өч, малайларда көч. Уку. Ш. Галиев «Яз».	«Ба- лачак — уйнап-көлөп үсэр чак» (91 б.). К.В. Закирова «Иң матур сүз» хрестоматиясе (33 б.).		
Апрель IV атна 4.2 (режим вакыты)	Тема: Боерыкны аңлау. <i>Сүзлек:</i> кил утыр сикер ю аша эч уйна	1)Боерык фигыллэрне аңлап үти белүдә күнектерү			
		2)бер-берсенә боерык биреп уен алып баруда күнектерү			
		Сүзле уеннар «Мин әйтәм, син эшлә», «Исемен әйтсәң бирәм». Дидактик уеннар «Серле янчык», «Әйе, юк». Аз хәрәкәтле уен «Мин кушканны үтә».			
		Өстәмә материал			

		Аз хэрэгтле уен «Әйе — юк». (<i>Әйе-әйе — сикералар, юк-юк — йөгералар</i>). Хэрэгтле уен «Стоп!»			
Үткэрү вакыты	Тема Сүзлек	Бурычлар	Эш төрлөре	Жиһазлау	
Май II атна 2.1	Тема: Без театр уйныйбыз.	1)Жырлы биюле уеннарда сүзлекне активлаштыру 2)балаларның аң сэләтен үстерү		Персонажлар: барлык гайлә әгъзалары, эт, песи, куян, аю.	

(режим вакыты)	Сүзлек: бабай эби эти эни малай кыз өй	Театральләштерелгән уен «Минем өем».	Күренеш: бик матур өй макеты, агачлар, эскәмия, капка. Татар халык көе. Аудиоязма 63–64.
		Аудиоязма тыңлау, кушылып жырлау. Аудио (63 нче кисәк) «Слушай, пой!» — «Тыңла, жырла!»	
		Татар халык көенә күмәк бию. Аудио (64 нче кисәк)	
		Өстәмә материал	К.В. Закирова «Уй- ный-уйный үсәбез» (58 б.).
		Анимацион сюжет карау «Акбай белән Мияу мажаралары»	Анимацион сюжет (48 тема).
Май II атна	Тема: Кызыклы	1)Яңа сүзләр кертеп сүзлекне баету 2)хәтер сәләтен үстерү	Өй макеты, гаилә әгъзалары рәсемнәре,

2.2 (режим вакыты)	уеннар.	3)дуслык хисләре тәрбияләү	уенчыклар. К.В. Закирова «Балачак — уйнап-көлеп үсәр чак» (42, 112 б.).
	Сүзлек: яз яңгыр	Түгәрәк уен «Карусель». Жыр «Уенчыклар». Аудио (5 нче кисәк) Татар халык уены «Яз, балалар, яңгыр». Татар халык буюе «Әпипә».	
		Өстәмә материал	
		Мультфильм карау «Төлке белән Каз» (эчтәлеге буенча әңгәмә)	
Май III атна 3.2 (режим вакыты)	Тема: Минем дуслар.	1)Яңа сүзләр кертеп сөйләм телен баепу 2)активлык тәрбияләү	К.В. Закирова «Балачак — уйнап-көлеп үсәр чак» (42 б.).
	Сүзлек: бүре тавыш	Дидактик уеннар «Исэнме, сау бул!», «Дөрес әйт», «Уйлап әйт: ничә уенчык, нинди?» Әйлән-бәйлән уены «Кем тавышы, бел». Сюжетлы-рольле уен «Акбай белән Мияу кунак чакыра». Татар халык уены «Соры бүре».	
III Атна 3.3	Тема: Без театр куябыз	Бурычлар һәм эш төрләре: 1)Ягымлы сүзләргә кабатлау 2)Шәмәхә урман әкиятен сәхнәләштереп	Анимацион сюжет (45 тема). К.В. Закирова «На по-

		күрсәтүдә күнекмә бирү 3)РИВ ның экологик әкиятләре белән кызыксынуны арттыру.	ляне детства» (43 с.).	
		Сәхнәләштерү «шәмәхә урман мажаралары» (икенче кечкенәләр төркеме балаларына күрсәтү)		
Май IV атна 4.1 (режим вакыты)	Тема: Бездә Сабантуй.	1)Сабан туена әзерлек 2)Яңа сүзләр кертеп сөйләмне баету 3)милли бәйрәмнәребез белән кызыксыну уяту.		
	<i>Сүзлек:</i> Сабантуй яз яңгыр	Сүзле уен «Бүләкләр жыябыз». (<i>Нәрсә? Нинди? Ничә?</i>) Татар халык уены «Яз, балалар, яңгыр». Мультфильм карау «Сабантуй».		
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият әсәрләре уку)	Уенчыклар, ашамлык муляжлары. К.В. Закирова.	
		Уку Э.Блинова «Сабантуй». «Сабантуй» жырын тыңлау.	«Уй- ный-уйный үсәбез» (66 б.). К.В.Закирова «На поляне детства» (237 с.).	
Май IV	Тема:	1)Яңа сүзләр белән таныштыру	Уенчыклар, ашамлык-	

атна 4.2 (режим вакыты)	Хуш киләсен, Сабантуй! Сүзлек: ат чабышы чиләк чүлмәк	2)Милли бәйрәмнәргә кызыксыну уяту	лар муляжлары. Сабантуй атрибутлары.	
		Сюжетлы-рольле уен «Кунакларны каршы алабыз». Хәрәкәтле уеннар «Ат чабышы», «Капчык киеп йөгөрү», «Чүлмәк вату», «Чиләк белән су ташу»...		
		Өстәмә материал (Театр уйныйбыз. Матур әдәбият эсәрләре уку)		
		Уку Ш.Галиев «Батыр Сабантуй», Р. Курбан «Сабантуй». Хрестоматия «На поляне детства», 237, 238 с. <i>(рус теленә тәрҗемә ителгән шигырьләр).</i> «Сабантуй» көенә күмәк бию.		
4 атна 4.3	Тема: “Күңелле уеннар” Сүзлек: Ат чабышы чиләк, чүлмәк	1) Сабан туена кагылышлы сүзләргә уеннарда активлаштыру. 2) Балаларның хәтерен ныгыту. 3) сөйләм теле үстерү. Хәрәкәтле уеннар “Ат чабышы” “чиләк белән су ташу” “Кашык тотып йөгөрү” “чүлмәк вату”	Чиләкләр, Кашыклар, уенчык күкәйләр	

2.4. Бакчада тәрбияләнүче балаларның эти-әниләре белән үзара тәэсир итешү

№	Эш төрләре	Вақыты	Жаваплы кеше	Үтөлү турында билге
1.	Утренникларга хәзерләнүдә ярдәм күрсәтү, ТР яшәүче халыкларның һәм татар халкының мәдәнияте, гореф-гадәтләре белән таныштыручы бәйрәмнәрне һәм күнел ачу чараларын оештыру һәм үткәрү.	Ел дәвамында	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче, тәрбиячеләр.	
2.	Группа почмакларындагы «Татарча сөйләшәбез» стендларындагы мәгълүматны вақытында алыштырып тору		Татар теленә өйрәтүче тәрбияче	
3.	Эти-әниләр жыелышы. Тема: “МБУдә 2023–2024нчы уку елына эшне оештыру”. Чыгыш: «Без бакчабызда балаларны ничек татар теленә өйрәтәбез. 2024-2025 уку елына бурычлар».	Сентябрь	Мөдир, өлкән тәрбияче, татар теленә өйрәтүче тәрбияче	
4.	Эти-әниләр белән эш дәфтәрләре алу һәм алар буенча эшне оештыру.	Сентябрь	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче, тәрбиячеләр.	
5.	Балаларны татар теленә, туган телгә өйрәтү буенча эти-әниләр белән индивидуаль консультацияләр, әңгәмәләр.	Ел дәвамында	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче	
6.	Бакчага яңа гына килгән татар балаларының һәм уртанчылар төркеменә күчкән рус балаларының эти-әниләрен анкеталаштыру.	Октябрь	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче	

7.	Кечкенэлэр төркеме балаларының эти-эниләре белән индивидуаль әңгәмәләр: «Үсеп килүче буында туган телгә – татар теленә мөхәббәт тәрбияләү».	Ел дәвамында	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче	
8.	Балалар бакчасында конкурс эшчәнлеген оештыру, эти-эниләрне ике дәүләт телен өйрәнүдә активлаштыру (рәсем конкурслары, мультфильмнар, шигырьләр, әкиятләр буенча кул эшләре конкурсы, шигырь сөйләүчеләр бәйгесе).	Ел дәвамында	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче, өлкән тәрбияче, тәрбиячеләр.	

2.5. Балалар белән үзара тәэсир итешү

№	Эш төрләре	Үткәру вакыты	Жаваплы кеше
1.	Программа материалларын үзләштерү дәрәжәсенә мониторингы	Апрель	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче
2.	Сәләтле балаларны төрле бәйгеләрдә, бәйрәмнәрдә катнаштыру	Сентябрь - май.	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче
6.	Татар халкының, Татарстан Республикасында яшәүче халыкларның милли йолалары, гореф гадәтләре белән танышу, бәйрәмнәр, кичәләр. Төрле чаралар оештыру	Сентябрь - май.	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче
7.	“Созвездие-йолдызлык” барлык шәһәр ярышларында һәм бәйгеләрендә катнашу	Сентябрь - май.	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче
8.	Балаларны Г.Тукай әсәрләре белән таныштыруның системалы эшен давам итү (мультфильмнар карау, балаларның рәсемнәре...)	Сентябрь - май. Г.Тукайның юбилеена	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче

9.	Татар язучылары һәм Татарстан Республикасында яшәүче башка халыкларның эсәрләре һәм караган мультфильмнар буенча балалар белән күмәк эш эзерләү.	“Идел буе көненә”	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче
10.	Укыту эшчәнлегенә дәверендә гаилә клубы төркемнәрендә, гаиләдә балалар белән региональ компонентларны күз алдында тотып укыту- тәрбия процессын оештыру.	Сентябрь - май.	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче, тәрбиячеләр
	Балалар һәм эти-эниләр белән күмәк экскурсияләр (театр, музей, мәктәп һ.б)	Ел дәвамында	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче, тәрбиячеләр
	Ачык ишекләр көне	Май	Татар теленә өйрәтүче тәрбияче

2.6.Педагоглар белән үзара тәэсир итешү.

№	Эшчәнлек төре	Үткәрү вакыты	Жаваплы кеше
1.	Тәрбиячеләр белән татар теле кабинетында дәүләт телләренә өйрәтү буенча консультацияләр, әңгәмәләр үткәрү.	Сентябрь - май	Татар теле тәрбиячесе
2.	“Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Татарстан Республикасы Законын өйрәнү, тәрбиячеләр белән “Туган жирем Татарстан” почмагына куелган таләпләр белән танышу	Сентябрь	Татар теле тәрбиячесе
3.	4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәткәндә яңа белем бирү технологияләре, мультимедия ресурслары куллану. Уртанчылар төркеме тәрбиячеләре өчен консультация эзерләү.	Ел дәвамында. Консультация сентябрь аенда	Татар теле тәрбиячесе

4.	Төркемнәрдә предметлы-үстерүле тирәлекне баету буенча тәрбиячеләр белән конкурслар үткәру	Ноябрь	Татар теле тәрбиячесе
5.	УМКны бөтен юнәлешләрдә дә реализацияләү һәм куллану буенча мастер-класслар үткәру	Сентябрь - май.	Татар теле тәрбиячесе
6.	Мультимедия ресурсларын кулланып УМК буенча ачык мероприятиялар үткәру	Сентябрь - май.	Татар теле тәрбиячесе
8.	Педсовет - “2024-2025 елда балалар бакчасының эшчәнлеген оештыру”	Август	Администрация, специалистлар, тәрбиячеләр.
9.	Педсовет - “Еллык нәтижеләр. Проблемалар. Перспективалар.”	Май	Администрация, специалистлар, тәрбиячеләр.
10.	Уртанчы, зурлар, мәктәпкә хәзерлек төркемнәре тәрбиячеләре өчен консультацияләр - “Балаларны телләргә өйрәтүнең эффектив форма һәм методлары” - “4-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү буенча “Татарча сөйләшәбез” УМКын куллану” - “Яңа килгән татар балаларның эти-әниләре белән үткәрелгән анкета нәтижеләре” Яңа эшли башлаган тәрбиячеләр өчен консультацияләр: -“Балаларны татар теленә өйрәткәндә тәрбияче һәм ата-аналарның бердәм эшчәнлеге ”.	Декабрь Сентябрь - май. Сентябрь - май. Октябрь	Татар теле тәрбиячесе

III. Оештыру бүлеге

3.1. Баланың үсешен тээмин итүче психологик һәм педагогик шартлар.

Программа баланың яшь үзенчәлекләрен, индивидуаль мөмкинлекләрен һәм кызыксынуын исәпкә алып түбәндәге шартларны билгели.

- 1.Олыларның бала теләген исәпкә алып шәхес буларак формалашуына йогынтысы,ягъни бала эшчәнлек төрен һәм чараларны үзе сайлай;Үз тәҗрибәсенә таянып яңа белем күнекмәләр кабул итергә мөмкинлек тудыру.
- 2.Баланың чагыштырма күрсәткечләренә таянып педагогик бәя бирү,ягъни баланың моңа кадәр һәм хәзерге уңышларын чагыштыру аша үз бәясен үстерү.
- 3.Баланың үсешендә уенның төп фактор булып торыуы.
- 4.Баланың физик,социаль-коммуникатив, танып белү,сөйләм телен,эстетик зәвыгын үстерүче,һәм индивидуальлеген саклап калучы белем бирү өлкәсе булдыру.
- 5.Репродуктив һәм продуктив эшчәнлекнең тәңгәл килүе,ягъни ижади эшчәнлек, мөстәкыйль һәм бердәм эшчәнлек.
- 6.Мәктәпкәчә яшьтәге баланың һәръяклы үсешен булдыруда гаиләнең роле.
- 7.Тәрбияченең һөнәри үсеше. Яңа техник чараларны киң кулланып, даими рәвештә интернет челтәрендә баетылып торучы мәгълүмат белән хәбәрдар булуы.

3.2. Татар теле кабинетында предметлы-үстерүче тирәлекне оештыру үзенчәлекләре

Татар телендә дәрәс сөйләшәргә өйрәтү өчен, балаларны кызыксындыра алырлык аралашу даирәсе булдыру, сюжетлы уеннар оештыру, гомүмән, баланың актив сөйләмен үстерү зарур. Тәрбиячегә татар телен өйрәнүче мәктәпкәчә яшьтәге балаларның телне ясалма тудырылган тел мохитендә үзләштерүләрен оңытмаска кирәк. Татар телен өйрәтү шөгыйльләре өчен балалар бакчасында махсус бүлмә бар. Бу бүлмәдә РФ һәм ТР дәүләт символлары, туган шәһәр, башкаладагы истәлекле урыннарның фотографияләре, татар, рус, чуваш һ.б. халыкларның декоратив-гамәли сәнгать үрнәкләре сүрәтләнган альбомнар, үстерешле уеннар, татар халык әкиятләренең геройлары, уенчыктар: куян, аю, пәси, эт, төрле төстәге һәм төрле зурлыктагы туплар, төрле төстәге күлмәкләрдән курчаклар, Идел буе халыкларының милли киёмнәреннән курчаклар, дидактик һәм таратма материаллар,кирәкле мәгълүматларны истә калдырырга ярдәм итә торган схемалар, балалар өчен матур әдәбият, методик кулланмалар, яшелчә һәм жиләк-җимеш муляжлары һ.б. бар. Татар теле

бүлмәсендәге уенчыклар зур, ялтыравыклы, балаларны жәлеп итәрлек, уенчыклар аларның бие житәрлек шкафларда урнаштырылган. Шул вакытта уенчыклар баланың сәламәтлеге өчен куркыныч тудырмыйлар.

1. РФ и ТР символикасы (герб, флаг).
2. РФ и ТР президентларының фотографияләре.
3. Татар, рус милли киёмәннән курчаклар.
4. ТР башкаласы Казан шәһәре турында информация һәм күрсәтмә материал (альбомнар, китаплар, открыткалар, иллюстрацияләр).
5. ТР турында информация һәм күрсәтмә материал (шәһәрләр, аларның истәлекле урыннары, хайваннар һәм үсемлекләр дөньясы).
6. Татарстан, Россия турында информация һәм күрсәтмә материал (папкалар).
7. Татар язучыларының һәм шагыйрьләренә портретлары һәм эсәрләре.
8. Татар халык әкиятләре.
9. Татар милли орнаментларының үрнәкләре (7 элемент): лалә, яфрак, кыңгырау, канәфер чәчәге, өч яфрак, чалмабаш, гөлжимеш.
10. Татар милли орнаментлары белән таныштыру өчен дидактик уеннар: 1. «Бизәкне төзе»; 2. «Парын тап»; 3. «Тап һәм ата»; 4. «Киёмне бизә» (түбәтәй, калфак, читек, камзул һ.б.).
11. Яшелчә һәм жиләк-жимеш муляжлары.
12. Уенчыклар: йорт хайваннары, кыргый хайваннар, савыт-саба, жиһаз, предметлы уенчыклар.
13. УМК буенча дидактик уеннар: «Бер һәм күп», «Кем нәрсә эшли», «Курчакны киендер», «Яшелчәләр», «Жиләк-жимешләр», «Кечкенә рәсемнәргә таратып сал», «Кәрсиндә нәрсә бар?», «Төсә буенча тап», «Бу кем?», «Бу нәрсә?» һ.б.
14. Журналлар: «Мәгариф», «Салават күпере».
15. Документация: портфолио, папкалар, үчет дәфтәрләре, диагностика һәм аның өчен инструментарий, анкеталар, планнар: перспектив һәм календарь, еллык, УМКны тормышка ашыру, рус телле тәрбиячеләргә татар теленә өйрәтү.
16. Уеннар тупланган папкалар: хәрәкәтле уеннар, халык уеннары, бармак уеннары.

3.3.Методик материаллар һәм белем бирү чаралары

Мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен укыту-методик комплектлары булдырылды. Балалар бакчалары андагы балаларны татар теленә өйрәтү, аларның сөйләм телен үстерү өчен заман таләпләренә җавап бирерлек итеп төзелгән эзлекле, максатчан методик эсбаплар белән тәэмин ителделәр.

1.Таратма һәм күрсәтмә материаллар (Зарипова З.М. һ.б. Татарча сөйләшәбез. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү өчен күрсәтмә һәм таратма рәсемнәр).

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, сабуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә

3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, пәси, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, пәси, эт.	Һәрберсе 15 данә
	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, пәси Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

Эшчәнлек оештыруда күрсәтмә, таратма, методик әсбаплар исемлеге

1	Программа «От рождения до школы». Инновационная программа дошкольного образования под редакцией Н.Е.Вераксы Т.С.Комаровой Э.М.Дорофеевой мозаика-синтез 2020
2	Зарипова З.М. Методическое пособие по обучению татарскому языку для детей 4-5 лет «Татарча сөйләшәбез».
3	Зарипова З.М. Методическое пособие по обучению татарскому языку для детей 5-6 лет «Татарча сөйләшәбез».
4	Зарипова З.М. Методическое пособие по обучению татарскому языку для детей 6-7 лет «Татарча сөйләшәбез».
5	Зарипова З.М. Рабочая тетрадь для детей 4-5 лет «Татарча сөйләшәбез».
6	Шаехова Р.К. Региональная программа дошкольного образования – Казань,
7	Закирова К.В. «Балачак аланы». Хрестоматия для воспитателей и родителей – Казань, 2011.
8	Зарипова З.М. Демонстрационный, раздаточный материал к занятиям для детей 4-5 лет «Минем өем»
9	Закирова К.В. «На поляне детства» Хрестоматия для воспитателей и родителей – Казань,

	2011.
10	Закирова К.В. «Балачак – уйнап-көлеп үсәр чак». Методическое пособие для воспитателей детских садов и инструкторов по физкультуре – Казань, 2012.
11	Аудио-приложение к учебно-методическому комплексу для детей 4-5 лет «Минем өем» Казань, 2012.
12	Луиза Батыр-Булгари. Детские песни «Әх, пляшут наши сапожки!».
13	Луиза Батыр-Булгари. Музыкальные сказки на татарском языке «Африканские приключения».
15	Аудио-приложение к учебно-методическому пособию «Шома бас», включающее 33 татарские танц. композ., адаптированные для обучения детей от 3 до 7 лет.
16	Луиза Батыр-Булгари. Музыкальные сказки на татарском языке «Болтливая утка».
17	Аудио-книга «Сказки на татарском языке».
18	Диск «Танцы народов Поволжья»
19	Диск «Шома бас».
20	Методическое пособие к аудио-приложению «Шома бас» по обучению детей дошкольного возраста татарским танцевальным движениям.
21	Хазратова Ф.В. «Туган телдә сөйләшәбез» Методическое пособие для воспитателей /обучение детей 2-3 лет/.
22	Хазратова Ф.В. «Туган телдә сөйләшәбез» Методическое пособие для воспитателей /обучение детей 3-4 лет/.
23	Хазратова Ф.В. Демонстрационный и раздаточный материал «Туган телдә сөйләшәбез», 3-4 лет.
24	Союзмультфильм в переводе на татарский язык №1.
25	Союзмультфильм в переводе на татарский язык №2.
26	Союзмультфильм в переводе на татарский язык №3.
27	Союзмультфильм в переводе на татарский язык №4.
28	Союзмультфильм в переводе на татарский язык №5.
29	Аудио-приложение к учебно-методическому комплексу для детей 4-5 лет «Туган телдә сөйләшәбез» CD-диск.

30	Анимационные сюжеты на татарском языке к учебно- методическому комплекту «Минем өем» для детей 4-5 лет.

3.4. Материаль-техник тээмин итү

Ноутбук – 1 данә

Проектор – 1 данә

Магнитлы такта – 1 данә

Магнитофон – 1 данә

Өстәлләр – 2 данә

Шкафлар – 3 данә

Урындыклар – 12 данә

3.5. Программаны гамәлгә ашыруның матди шартлары

Программаны гамәлгә ашыруны матди яктан тээмин итү бушлай мәктәпкәчә гомуми белем алу хокукының дәүләт гарантиясенә таяна. Йөкләмә чыгымнарының күләме мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы балалар бакчасының дәүләт (муниципалитет) биремәндә чагыла. Дәүләт биреме бушлай мәктәпкәчә белем бирүне һәм шулай ук балалар бакчасында балаларны карауны һәм тәрбияләүне тәкъдим итүче дәүләт (муниципалитет) хезмәтенә (эшәнен) күләмен һәм сыйфатын, аны башкару тәртибен билгели. Мәктәпкәчә белем бирүнең төп мәгариф программасы белем бирү учреждениесенә укыту процессы үзенчәлеген һәм белем бирү эчтәлеген сыйфатлаган норматив-идарә документ булып тора. Мәктәпкәчә белем бирүнең төп мәгариф программасы тиешле дәүләт (муниципалитет) хезмәтенә сыйфат күрсәткечләрен билгеләүнең төп нигезе. Бюджет төркемнәрендә мәктәпкәчә белем бирүнең мәгариф программасын матди яктан тээмин итү дәүләт (муниципалитет) биремәнә нигезләнәп башкарыла һәм билгеләнгән йөкләмә чыгымнарыннан чыгып бирелгән субсидияләр ярдәмендә тормышка ашырыла. Казна төркемнәрендә мәктәпкәчә белем бирүнең мәгариф программасын матди яктан тээмин итү расланган бюджет сметасы нигезендә башкарыла. Мәктәпкәчә белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы балалар бакчасында бушлай мәктәпкәчә гомуми белем алу хокукын гамәлгә ашыруның дәүләт гарантияләрен тээмин итү Россия Федерациясе

субъектларының дәүләт хакимияте органнары тарафыннан билгелэнгән нормативлар нигезендә башкарыла. Мәктәпкәчә гомуми белем бирүнең мәгариф программасын гамәлгә ашыру чыгымнарының нормативы- ул мәктәпкәчә белем бирү программасы буенча бер елга исәплэнгән бер тәрбияләнүче өчен мәктәпкәчә белем бирү мәгариф программасын гамәлгә ашыру өчен кирәк булган иң аз матди чаралар күләме. Ул үз эченә мәктәпкәчә гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы хезмәткәрләрнең хезмәт хакын; укыту һәм методик кулланмалар, укыту кирәк-яраклары, уеннар, уенчыклар сатып алу өчен тотылган һ.б. чыгымнарны ала (биналар һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүләр жирле бюджет исәбеннән башкарыла, шулай ук балаларны карау һәм тәрбияләү өчен тотылган чыгымнар жирле бюджет яки ата-аналар исәбеннән башкарыла).

2012 елның 29 декабрендә кабул ителгән Россия Федерациясендә белем бирү турында федераль законның 99 статьясы нигезендә мәгариф өлкәсендә дәүләт яки муниципалитет хезмәт күрсәтү чыгымнарының нормативы белем бирү программаларының һәрбер төре һәм юнәлеше буенча укыту формаларын, балалар бакчасының төрен, укыту программаларының челтәрле формаларын, белем бирү технологияләрен, сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чиклэнгән балаларның үзенчәлекле белем алу шартларын, педагогика хезмәткәрләрен өстәмә һөнәри белем белән тәмин итүне, балаларның сәламәтлекләрен саклау, тәрбияләү һәм белем бирүнең куркынычсыз шартларын тудыруны һәм шулай ук балалар бакчасының һәм белем бирү эшчәнлеген башкаруның (тәрбияләнүчеләрнең төрле категорияләре өчен) бүтән закон тарафыннан каралган үзенчәлекләрен исәпкә алып билгеләнә (бер тәрбияләнүчегә исәплэнгән мәгариф стандартларына нигезлэнгән белем бирү эшчәнлеген исәп алмаганда). Жирле идарә органнары муниципаль белем бирү оешмалары тарафыннан мәктәпкәчә белем бирүнең уку әсбаплары, укыту кирәк-яраклары, уенчыклар сатып алу, мәктәпкәчә гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы хезмәткәрләргә хезмәт хакы түләү өчен тотылган чыгымнарын Россия Федерациясе субъекты тарафыннан кабул ителгән матди тәмин итү нормативларыннан тыш жирле бюджет хисабыннан башкара алалар.

Бер тәрбияләнүчегә исәплэнгән норматив финанслауны гамәлгә ашыру өч баскычтан тора:

- бюджетара мөнәсәбәтләр (Россия Федерациясе субъекты бюджеты – жирле бюджет);
- бюджет эчендәге мөнәсәбәтләр (жирле бюджет – белем бирү оешмасы);
- мәктәпкәчә гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы белем бирү оешмасы.

Мәктәпкәчә гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыручы белем бирү оешмаларына бер тәрбияләнүчегә исәплэнгән бюджет финанслау нормативларын кулланып

саналган бюджет ассигнованиеларен билгеләү һәм житкерү тәртибен төбәк дәрәжәсендә норматив-хокукий жайга салуның түбәндәге нигезләмәләре тәэмин итәргә тиеш:

- мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыру нормативына кергән чыгымнарны (хезмәт хакы, финанслау дәрәжәсен саклау һәм мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыручы оешмаларның укуыту эшчәнлегә белән турыдан-туры бәйлә башка чыгымнар) финанслау күләмен саклау;
- нормативларны бюджетара мөнәсәбәтләр (Россия Федерациясе субъекты бюджеты – жирле бюджет) дәрәжәсендә генә түгел, ә бюджет эчендәге мөнәсәбәтләр (жирле бюджет – белем бирү оешмасы) дәрәжәсендә һәм балалар бакчасында белем бирү дәрәжәсендә дә кулланып булу мөмкинчелегә.

Автономияле балалар бакчасы дәүләт (муниципалитет) биременә караган чыгымнарны мөстәкыйль рәвештә кабул итә. Һәм шулай ук хезмәт хакына юнәлтелгән һәм дәүләт биремен үтәүдә зарур булган бүтән чыгымнарның өлешен дә мөстәкыйль рәвештә билгели.

Мөмкинлекләре чикле булган балаларны тәрбияләү һәм аларга белем бирү программаларын эшләгәндә монды балаларга мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыруны матди яктан тәэмин итү белем бирү программасы буенча каралган үсеш тайпылышын коррекцияләү эшчәнлеген тәэмин итү өчен кирәк булган чыгымнарны исәпкә ала.

Балалар бакчасы мөстәкыйль рәвештә түбәндәгеләрне билгели:

- хезмәт хакы фондының төп һәм этәргеч өлешләрен;
- житәкчелек, педагогик, инженер-техник, административ-хужалык эшләре, житештерү, укуыту-ярдәмче һәм башка персоналның хезмәт хакы фондының нисбәтен;
- хезмәт хакы фондының төп өлешенең гомуми һәм махсус өлешләре нисбәтен;
- төбәк һәм муниципаль норматив хокук актларына нигезләнеп хезмәт хакы фондының этәргеч өлешен бүлү тәртибен.

Хезмәт хакы фондының этәргеч өлешен бүлгәндә балалар бакчасының коллегияль идарә органнарының фикере исәпкә алына.

Балалар бакчасында ФДББС таләпләрен тәэмин итү өчен балалар бакчасының белем бирү программасын гамәлгә ашыруның матди-техник шартларын анализлау нәтижәсендә:

- Балалар бакчасында ФДББС таләпләрен тәэмин итүнең бәясен икътисади хисаплауны башкара;
- сатып алу предметын, яңартылган жиһазның санын һәм якынча бәясен, шулай ук мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыру шартларын тәэмин итү эшен билгели;

- мәктәпкәчә гомуми белем бирү программасын гамәлгә ашыру шартларын тәэмин итү чыгымнарының күләмен билгели;
- кирәкле чыгымнарны балалар бакчасында ФДББС кертүнең төбәк (муниципалитет) графигы белән бәйли һәм мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыру шартларын тәэмин итү өчен бүлеп бирелгән акчаларны үзләштерү графигын (елларга бүлеп) төзи;
- белем бирү оешмалары белән мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашыруда ижтимагый партнер буларак катнашучы оешмалар арасында хезмәттәшлекнең финанс механизмнарын эшләп чыгара һәм аны үзенең локаль норматив актларында чагылдыра.

Дәүләт хезмәте күрсәтүне матди тәэмин итү төркем өчен чираттагы финанс елына каралган бюджет ассигнованияләре кысаларында гамәлгә ашырыла.

Хезмәт хакы түләү өчен тотылган чыгымнар нормативын санаганда тиешле дәүләт хезмәте күрсәтүдә турыдан-туры катнашкан хезмәткәрләрнең (ярдәмче, техник, административ-идарә һ.б. персонал исәпкә алынмый) хезмәт хакы гына исәпкә алына.

Коммуналь хезмәт күрсәтүгә норматив чыгымнар коммуналь хезмәтләрне куллану нормативын тиешле дәүләт (муниципалитет) хезмәтен күрсәтү берәмлегенә карата санаудан чыгып билгеләнә һәм үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- салкын су белән тәэмин итү, ассенизация, канализация һәм үзәкләштерелгән канализация системасы булмаган очракта, сыек көнкүреш калдыкларын чыгаруның норматив чыгымнарын;
- кайнар су белән тәэмин итүнең норматив чыгымнарын;
- электр энергиясе куллануның норматив чыгымнарын;
- жылылык энергиясен куллануның норматив чыгымнарын.

Коммуналь хезмәт күрсәтүгә норматив чыгымнар дәүләт (муниципалитет) хезмәтен күрсәтү берәмлеге өчен зарур булган коммуналь хезмәт куллану нормативын тиешле елга билгеләнгән тарифка тапкырлап табыла.

Күчемсез милекне тотуның норматив чыгымнары үз эченә түбәндәгеләрне ала:

- янғын куркынычсызлыгы һәм саклау сигнализациясе системасы куллану норматив чыгымнары;
- күчемсез милек объектларында агымдагы төзекләндерү эшләре үткәрү норматив чыгымнары;
- якын-тирә территорияне расланган санитар нормаларына һәм кагыйдәләренә туры китереп тоту өчен норматив чыгымнар;
- күчемсез милекне тотуның башка норматив чыгымнары.

Янгын куркынычсызлыгы һәм саклау сигнализациясе системасы куллану норматив чыгымнарын группаларда куелган чараларның һәм системаларның (саклау сигнализациясе системалары, янгын куркынычсызлыгы системалары, беренчел янгын сүндерү чаралары) эшчәнлегенә белән бәйлә чыгымнарны капталлык итеп билгеләләр. Якын-тирә территорияне (шул исәпкә чүп чыгаруны, түбәдән кар төшерүне дә кертеп) расланган санитар нормаларына һәм кагыйдәләренә туры китереп тоту өчен норматив чыгымнар оешма тарафыннан алдагы хисап чорында (елында) тотылган чыгымнардан чыгып билгеләнә.

3.6. Программаны тормышка ашыруда кадрлар белән тәмин ителү
Тәрбия һәм белем бирүне ике дәүләт телендә алып баручы төркемнәрдәге
тәрбиячеләр. (Таблица №8.)

№	Тәрбияченең исеме, фамилиясе	Белеме	Стаж	Категория	Ике телдә аралаш а белүе
уртанчылар төркеме	Холкина Светлана Ивановна	Югары, ИЭУП,		беренче	юк
	Кирилова Екатерина Андреевна			югары	да
	Сиразетдинова Розилия Хамидовна	Югары ТГГИ,2005		беренче	да
	Забегаетова Ксения Андреевна	ел югары		-	юк

3.7. Бәйрәмнәр һәм күңел ачу чаралары

Балалар бакчасында ел дәвамында төрле бәйрәмнәр, кичәләр, язучыларның туган көннәре, татар халкының милли бәйрәмнәре уздырыла. Болар “Сөмбелә”, “Нардуган”, “Нәүрүз”, “Карга боткасы”, “Сабантуй”; Г.Тукай, М.Жәлил, А.Алиш һәм башка язучыларның туган көннәре һ.б. бәйрәмнәр. Балаларда матурлыкны тоя, күрә белү сәләтен үстерүдә, туган якны ярату, халкыбызның гореф-гадәтләренә, йолаларына, милли бәйрәмнәренә ихтирам тәрбияләүдә халык педагогикасы чараларының йогынтысы зур. Тик балаларны халык авыз ижаты белән таныштырганда тәрбияче яисә эти-эни аны матур, тәэсирле итеп укырга яисә сөйләргә тиеш. Болардан тыш халык авыз ижаты жәүһәрләре - әкиятләр, мәкаль-әйтемнәр, сынамышлар, табышмаклар, балалар уеннары, фольклор әсәрләрен куллану зур әһәмияткә ия. Бәйрәмнәр – халыкны милләт итеп берләштерә торган чараларның берсе. Шуңа күрә иста

тотып, шушы юнәлештә бәйрәмнәр үткәрү матур традициягә әйләнде. Һәр бәйрәм ахырында төрле милли ризыклар белән чәй эчү оештырыла. Мондый чаралардан балалар да, олылар да бик канәгать кала, шуңа алар һәр кичәне, бәйрәмне көтеп ала, үзләре дә бик теләп катнаша.

№	Бәйрәмнең исеме	Үткәрү вакыты
1.	“1 нче сентябрь – белем көне”.	Сентябрь.
2.	“Әнием – матурым”. Әниләр көненә багышланган бәйрәм.	Ноябрь.
3.	“Туган телем – бөек анам теле.” Халыкара телләр көненә багышланган бәйрәм.	Февраль.
4.	“Нәүрүз мөбарәк булсын!” Татар халкының милли бәйрәме.	Март.
5.	“Көлке көлә килә”.	Апрель.
6.	“Без – Тукай оныклары”. Татар халкының бөек шагыйре Габдулла Тукайның туган көненә	Апрель.
7.	Без – бәхетле балалар!” Балаларны яклау көненә багышланган бәйрәм.	Июнь.
7.	“Сабан туге - хезмәт туге”. Татар халкының милли бәйрәме.	Июнь.
8.	“Мин яратам сине, Татарстан!” Республика (шәһәр) көненә багышланган бәйрәм.	Август.

3.8. Белем бирү эшчәнлегенә челтәрә

№	Атна көннәре	Төркемнәр	Эшчәнлекләр вакыты
1.	Дүшәмбе	Зурлар төркеме Уртанчылар төркеме	9.00-9.25 Режим вакыты
2.	Сишәмбе	уртанчылар төркеме	Режим вакыты
		Мәктәпкә әзерлек төркеме	9.40-10.10

3.	Чәршәмбе	зурлар төркеме	Режим вакыты
		Уртанчылар төркеме	Режим вакыты
4.	Пәнҗешәмбе	Мәктәпкә эзерлек төркеме	9.40-10.10
5.	Җомга	зурлар төркеме	9.00-9.25
		Мәктәпкә эзерлек төркеме	Режим вакыты

**2023-2024 нчы уку елы өчен татар теле тәрбиячесенә
эш көне бүленеше**

Атна көннәре	Балалар белән эш	Педагоглар белән эш	Әти-әниләр белән эш	Методик эш
Дүшәмбе	9.00-10.40 шөгыйльләр 10.40-11.00 индивидуаль Эш 11.00=11,30 Тәрбиячеләр белән эш	11.30-11.50 методист белән эш 11.50-12.00 музыкант белән эш	Эш вакыты барышында	12.30-13.00 методик һәм матур әдәбият белән эш
Сишәмбе	9.00-10.35 шөгыйльләр 10.35-11.00 индивидуаль эш	11.00-11.30 методист белән эш 11.30-12.00 музыкант белән эш		12.30-13.00 методик һәм матур әдәбият белән эш
Чәршәмбе	9.00-10,35	11.00-11.30	8.20-8.50	12.30-13.00

	шөггьльлэр 10.35-11.00 индивидуаль эш	методист белэн эш 11.30-12.00 тэрбиячелэр хэм музыкант белэн эш		методик хэм матур эдэбиат белэн танышу
Пэнжешэмбе	9.00-10.40 шөггьльлэр 10.40-11.00 индивидуаль эш	11.00-11.30 методист белэн эш 11.30-12.00 тэрбиячелэр белэн эш		12.30-13.00 методик хэм матур эдэбиат белэн эш
Жомга	9.00-10.35 шөггьльлэр 10.35-11.00 индивидуаль эш	11.00-11.30 методист белэн эш 11.30-12.00 музыкант белэн эш	8.30-8.50	12.30-13.00 методик хэм матур эдэбиат белэн танышу

3.9. Норматив документлар исемлеге

1. Конвенция о правах ребенка. Принята резолюцией 44/25 Генеральной Ассамблеи от 20 ноября 1989 года.— ООН 1990.
2. Федеральный закон от 29 декабря 2012 г. № 273-ФЗ (ред. от 31.12.2014, с изм. От 02.05.2015) «Об образовании в Российской Федерации» [Электронный ресурс] // Официальный интернет-портал правовой информации: — Режим доступа: pravo.gov.ru.
3. Федеральный закон 24 июля 1998 г. № 124-ФЗ «Об основных гарантиях прав ребенка в Российской Федерации».
4. Распоряжение Правительства Российской Федерации от 4 сентября 2014 г. № 1726-р о Концепции дополнительного образования детей.
5. Распоряжение Правительства Российской Федерации от 29 мая 2015 г. № 996-р о Стратегии развития воспитания до 2025 г.[Электронный ресурс].— Режим доступа:<http://government.ru/docs/18312/>.
6. Санитарно-эпидемиологические «Требования к организациям воспитания и обучения,отдыху и оздоровлению детей и молодежи

(СП 2.4,3648-20).

б. Санитарно-эпидемиологические «Требования к организациям общественного питания населения (СП 2.3/2.4.3590-20)

8. Постановление Главного государственного санитарного врача Российской Федерации от 3 июня 2003 г. № 118 (ред. от 03.09.2010) «О введении в действие санитарно-эпидемиологических правил и нормативов СанПиН 2.2.2/2.4.1340-03» (вместе с «СанПиН 2.2.2/2.4.1340-03. 2.2.2. Гигиена труда, технологические процессы, сырье, материалы, оборудование, рабочий инструмент. 2.4. Гигиена детей и подростков. Гигиенические требования к персональным электронно-вычислительным машинам и организации работы. Санитарно-эпидемиологические правила и нормативы», утв. Главным государственным санитарным врачом Российской Федерации 30 мая 2003 г.) (Зарегистрировано в Минюсте России 10 июня 2003 г., регистрационный № 4673)

9. Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 октября 2013 г. № 1155 «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта дошкольного образования» (зарегистрирован Минюстом России 14 ноября 2013 г., регистрационный № 30384).

10. Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 6 октября 2009 г. № 373 (ред. от 29.12.2014) «Об утверждении и введении в действие федерального государственного образовательного стандарта начального общего образования» (зарегистрирован Минюстом России 22 декабря 2009 г., регистрационный № 15785).

11. Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 декабря 2010 г. № 1897 (ред. от 29.12.2014) «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта основного общего образования» (зарегистрирован Минюстом России 1 февраля 2011 г., регистрационный № 19644).

12. Приказ Министерства образования и науки Российской Федерации от 17 мая 2012 г. № 413 (ред. от 29.12.2014) «Об утверждении федерального государственного образовательного стандарта среднего общего образования» (зарегистрирован Минюстом России 7 июня 2012 г., регистрационный № 24480).

13. Приказ Минздравсоцразвития России от 26 августа 2010 г. № 761н (ред. от 31.05.2011) «Об утверждении Единого квалификационного справочника должностей руководителей, специалистов и служащих, раздел «Квалификационные характеристики должностей работников образования» (Зарегистрирован в Минюсте России 6 октября 2010 г. № 18638)

14. Письмо Минобрнауки России «Комментарии к ФГОС ДО» от 28 февраля 2014 г. № 08-

249 // Вестник образования.– 2014. – Апрель. – № 7.

15. Письмо Минобрнауки России от 31 июля 2014 г. № 08-1002 «О направлении методических рекомендаций» (Методические рекомендации по реализации полномочий субъектов Российской Федерации по финансовому обеспечению реализации прав граждан на получение общедоступного и бесплатного дошкольного образования).

3.10. Кулланылган әдәбият

Борһанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле өйрәтү программасы. Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган. – Казан: РИЦ «Школа», 2004.

Иванова Л. Ф. Программа обучения английскому языку в дошкольном образовательном учреждении Республики Татарстан “First Steps in English”. – Казань, 2011.

Гальперин П. Я. “Основы теории поэтапного формирования умственных действий и концепции порождения речи”. - Москва, 1989.

Пассов Е. И. “Основы коммуникативной методики обучения иноязычному общению”. - Москва, 1989.

Шаехова Р.К.

Шаехова Р. К.”Раз словечко, два словечко”

Шаехова Р. К. “Авазларны уйнатып”

Зарипова З. М., Исаева Р. С., Кидрячева Р. Г. “Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү”. – Казан, 2013.

Закирова К.В., Кадырова Р. Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе: методик эсбап өчен аудио-кушымта. – Компания “АКСУ”, 2013.

Зарипова З.М. Туган телдә сөйләшәбез: 5-7 яшьлек балаларны туган телдә сөйләшергә өйрәтү буенча методик ярдәмлек. – Казан: ФОЛИАНТ, 2012.-304 б.

Зарипова З.М. Татарча сөйләшәбез (6-7 яшьлек балаларга татар теле өйрәтү): методик кулланма. – Казан: Татар. кит. нәшр., 2012.-72 б.

Закирова К.В. Балачак аланы: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм эти-эниләр өчен хрестоматия. – Казан: РИЦ, 2011.-560 б.

Закирова К.В. Балалар бакчасында эдәп-әхлак тәрбиясе: методик кулланма. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.-424 б.

Закирова К.В., Мортазина Л.Р. Балачак – уйнап-көлеп үсәр чак: балалар бакчасында уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма. – Казан: Редакционно-издательский центр, 2012.-192 б.

Зарипова З.М., Исаева Р.С. Үстерешле уеннар: методик кулланма. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.-128 б.

Закирова К.В., Мортазина Л.Р. Әй уйныйбыз, уйныйбыз ...: Балалар бакчасында хәрәкәтле уеннар: балалар бакчасы тәрбиячеләре һәм физкультура инструкторлары өчен методик кулланма. – Казан: Беренче полиграфия компаниясе, 2013.-224 б.

Гарәфиева Г.З. Сөмбеләне кем белә?/ Балалар бакчалары тәрбиячеләре һәм музыка житәкчеләре өчен методик ярдәмлек. – Казан: Татарстан Республикасы “Хәтер” нәшрияты (ТаРИХ), 2003.-191 б.

Исаева Р.С. Методическое пособие для воспитателей (по обучению детей татарскому языку), групповых воспитателей

“200 игр” II часть по проекту «Растём играя» - 34 стр.

Исаева Р.С. Методическое пособие для воспитателей (по обучению детей татарскому языку), групповых воспитателей

“200 игр” III часть по проекту «Мы уже большие» - 36 стр.